Тошкент оқшоми

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 132-133 (9.022) (9.023) * 1997 йил 21 ноябрь, жума * Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон — Туркия:
АБАДИЙ ДЎСТЛИКНИНГ ЯНГИ САҲИФАСИ

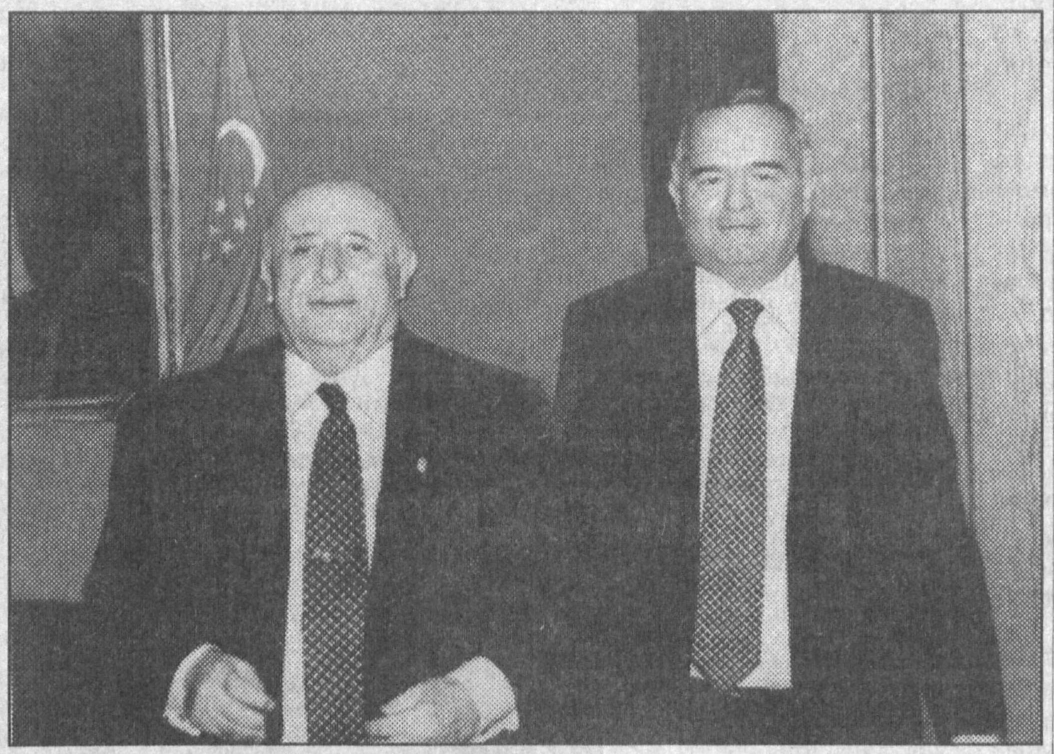

АНҚАРА, 17 ноябрь. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов бошчилигидаги делегация Туркия пойтахти — Анқарага етиб келди.

«Эсенбўға» аэропортида Президент Ислом Каримовни расмий кутиб олиш маросими бўлди.

Ўзбекистон Республикаси ва Туркия Республикасининг Давлат байроқлари билан безатилган аэропортда Ислом Каримовни Туркия Республикаси Президенти Сулаймон Демирэл илиқ кутиб олди. Миллий либосдаги қизлар Президентимизга анвойи гуллар тақдим этишди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов шарафига фахрий қоровул саф тортди. Замбарак садолари остида Ўзбекистон ва Туркия Давлат мадҳиялари янгради. Президентлар Ислом Каримов ва Сулаймон Демирэл фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар.

Аэропортда Президентлар оммавий ахборот воситалари учун қисқача баёнот беришди. Унда Ислом Каримовнинг Туркияга мазкур ташрифи икки мамлакатнинг барча соҳалардаги ҳамкорлик муносабатларини янги босқичга кўтаришига хизмат қилишига умид билдирилди.

Шундан сўнг Ислом Каримов Сулаймон Демирэл ҳамроҳлигида Туркия Республикаси Президентининг қароргоҳига йўл олди.

Қароргоҳда Ўзбекистон ва Туркия Президентларининг яккама-якка суҳбати бўлиб ўтди.

Сўнгра Ислом Каримов ўзи учун махсус ҳозирланган «Жомли кўшк» қароргоҳи томон йўл олди.

* * *

АНҚАРА, 18 ноябрь. Бугун Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов турк халқининг буюк фарзанди Мустафо Камол Отатурк қабрини зиёрат қилди. Мамлакатимиз раҳбари Отатурк қабрига гул қўйиб, унинг музейидаги фахрий меҳмонлар китобига ўз дастхатини битди.

Туркия Президенти Сулаймон Демирэл қароргоҳида Президентлар иштирокида икки мамлакат расмий делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари бўлди. Унда мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг бугунги аҳволи ва уни замон талаблари асосида янада кенгайтириш, ўзаро муносабатларни янги поғонага кўтариш борасида фикр алмашилди.

Музокаралар якунида икки томонлама ҳужжатларни имзолаш маросими бўлди. Унда божхона, сайёҳлик ҳамда соғлиқни сақлаш соҳаларида ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар, фан ва технология соҳасида ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон-Туркия қўшма комиссияси тўғрисидаги Протокол имзоланди. Ўзбекистон-Туркия муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш тўғрисидаги қўшма баёнотни Президентлар — Ислом Каримов ва Сулаймон Демирэл имзолади. Илгари имзоланган абадий дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартнома, Консуллик Конвенцияси ҳамда фуқаролик, савдо ва жиноий ишлар бўйича ўзаро ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш ҳақидаги Шартноманинг ратификация ёрлиқлари алмашилди.

Куннинг иккинчи ярмида Ислом Каримовнинг Туркия Буюк Миллат Мажлиси раиси Ҳикмат Четин, Бош вазир Месут Йилмаз ҳамда «Коч холдинг» ва Туркия Иш банки раҳбарлари билан учрашувлари бўлиб ўтди.

* * *

АНҚАРА, 19 ноябрь. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Туркияга расмий ташрифи давом этмоқда. Кеча, куннинг иккинчи ярмида мамлакатимиз раҳбари Туркия Буюк Миллат Мажлисига ташриф буюрди. Ислом Каримовни Туркия парламенти раиси Ҳикмат Четин қарши олди. Бўлиб ўтган мулоқот чоғида икки мамлакат парламентлариаро алоқаларни кенгайтириш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

Пештоқида мамлакатимиз давлат байроғи ҳилпираб турган «Жомли кўшк» қароргоҳида Президент Ислом Каримов «Коч холдинг» саноат-молия компанияси президенти ва бош ижрочи директори Инон Кирач ҳамда Туркия Иш банки президенти Юнол Қўруқчини қабул қилди.

Ислом Каримов жойлашган қароргоҳга Туркия Бош вазири Месут Йилмаз ташриф буюрди. Тенг ҳуқуқлилик асосидаги ўзаро ҳамкорлик алоқаларини бевосита амалий ишлар билан кенгайтириш Президентимиз билан Туркия Бош вазири ўртасидаги суҳбатнинг бош мавзуси бўлди.

Бугун Ислом Каримов Туркия Президенти Сулаймон Демирэл ҳамроҳлигида мамлакатнинг кўҳна гўшаларидан бири — Эски шаҳарга келди. Президентимиз «Коч холдинг» компаниясининг «Арчелик» заводи фаолияти билан танишди.

Шу билан Ислом Каримовнинг Туркияга расмий ташрифи ниҳоясига етди.

19 ноябрь куни Президент Ислом Каримов Анқарадан Тошкентга қайтиб келди. Аэропортда Президентни Олий Мажлис Раиси Э. Халилов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Б. Ғуломов ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ЎзА).

СУРАТДА: икки мамлакат раҳбарларининг учрашуви. С. Зуфаров олган сурат.

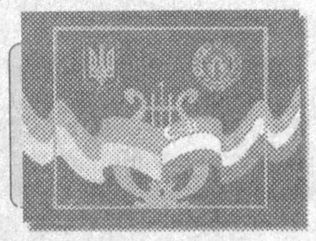

ЎЗБЕКИСТОНДА УКРАИНА МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ

Сўз — қатнашчиларга

ҚОН-ҚОНИМИЗГА ЎТГАН

Оксана БИЛОЗИР, Украина халқ артисти:

— Самолётдан тушган заҳотим худди онамнинг қайноқ бағрига кириб бораётгандек бўлдим. Мен болалигимдан ўзбек халқининг меҳмондўстлигини, одамохунлигини; ўзининг еб турган нонини ҳам муҳтожларга илинишини кўп марта эшитганман. Балки ўша ўтган уруш йилларида ўзбек хонадонида мурувват кўрганларнинг бири менинг бобом ёки бувим бўлгандир. Ўша тандирдан узилган иссиқ нонинг таъми қонма-қон ўтиб менга келгандир. Нима бўлганда ҳам мен олис Шарқ мамлакати бўлган Ўзбекистонга эмас, қадрдон бир ватанимга келгандек ҳис қилдим ўзимни.

Мана шу меҳр билан, мана шу ифтихор билан Ўзбекистон саҳналарида қўшиқ айтдим. Не бахтки, менинг ҳар бир қўшиғимни ўзбек томошабинлари олқишлашди.

Тошкентдек шаҳар дунёда кам бўлади. Унинг бағридаги Темурийлар тарихи давлат музейи, Туркистон саройи, бошқа ажойиб биноларни кўриб шундай хулосага келдим. Бундай юртни, бундай шаҳарни севиш керак, ардоқлаш керак, фахрланиш керак!

ЮРАГИМИЗ ТЎРИДА

Мен Украинада жуда ҳам кўп марта бўлганман. У ерда истиқомат қилаётган 20 мингдан зиёд ватандошларимиз — ўзбеклар билан ҳам учрашганман, шеърхонликлар қилганмиз. Ўз-ўзидан маълумки, шоир қаерга борса шеър қидиради, шоир қидиради. Ҳар гал сафарда бўлганимда орттирган дўстларимнинг сафи кенгаяверади. Бугун Павло Мовчан, Юрий Сердюк, Оксана Сенатович, Володимир Винграновский сингари қаламкаш дўстларимни бағримга яна босганимдан бахтиёрман. Олий адабиёт институтида бир ётоқхонада ётиб, ёнма-ён ўтириб ўқиган, бугун Украинанинг энг пешқадам шоирларидан бирига айланган Иван Драчни севинч билан тилга оламан.

Дўстларим Тошкентга жуда ҳам кўп келишган. Айниқса, улар билан Киев кўчасидаги чойхонада ўзбекчасига ошхўрлик қилганимизда Юрий Сердюк: «Сайёр, кўрдингми Киев кўчасида ош еяпмиз-а!» деган эди. Шу кўчани бошидан-оёқ пиёда юриб кезиб чиққан, ҳатто шу кўчага бағишлаб шеър ҳам ёзган.

Украинага кўп марта боришларим беиз кетмади. Украин тилига таржима қилиниб босилиб чиққан «Украина ва Ўзбекистон» шеърий туркумим шу дўстлигимизнинг бир ёдгорлиги бўлиб қолди.

Павло Мовчан Украина маданияти кунларида иштирок этяпти, деб эшитдиму унга пешвоз чиқдим.

— Бирадаримга салом, дедим. Юрагимнинг энг қайноқ қўри сизларга бўлсин, дедим. Юрагимиздаги қўр ёниб турса ҳали кўп бор шеърхонлик қиламиз. Ишонаманки улар ҳам шу фикрдалар.

САЙЁР.

● (Ўзбекистонда Украина маданияти кунларига бағишланган материаллар газетанинг 3-саҳифасида эълон қилиняпти).

АЁЛЛАР САЛОМАТЛИГИ МАРКАЗИ

Суратли лавҳа

Америка Қўшма Штатлари Президентининг рафиқаси Ҳиллари Клинтон яқинда мамлакатимизга ташрифи чоғида 2-Тошкент давлат тиббиёт институти қошида унинг иштирокида Аёллар саломатлиги маркази очилди. Ушбу марказ дастлабки беморларни қабул қила бошлади.

Институт, мана беш йилдирки, Америка Қўшма Штатларининг Чикаго шаҳридаги Иллинойс университети билан ҳамкорлик қилиб келади. Ушбу ҳамкорлик самараси ўлароқ очилган янги марказни «Америка соғлиқни сақлаш халқаро уюшмаси» ҳамда «АҚШ халқаро тараққиёт агентлиги» ташкилотлари замонавий тиббий асбоб-ускуналар, жиҳозлар билан таъминлаган.

— Марказимизда барча ёшдаги аёллар қабул қилинади, — дейди унинг директори Дилмурод Юсупов. — Бу ерда уларга тиббиётнинг барча соҳаси бўйича хизмат кўрсатилади. Ушбу хизматлар ташҳис қўйиш, даволаш ва диспансеризация йўналишида бўлиши мумкин. Бунга имкониятларимиз етарли, хусусан, бизда ишловчи тиббиёт ходимлари, яъни шифокордан то ҳамширагача Америка Қўшма Штатларида тажриба орттириб қайтишган. Марказимизга республикамизнинг исталган вилоятидан бемор ёки саломатлигини мустаҳкамламоқчи бўлган аёллар мурожаат этишлари мумкин.

Аёллар саломатлиги маркази тўрт йўналишда фаолият кўрсатади: Биринчиси беморлар ўртасида тиббий маданиятни тарғиб қилиш бўлса, иккинчи йўналишда аёллар ўртасида ҳар қандай хасталикнинг олдини олиш чораларига аҳамият берилади. Учинчи йўналиш даволаш, ташхис қўйиш, тўртинчи йўналиш эса соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш, оилани режалаштириш бўйича аҳоли билан учрашувлар, анжуманлар ўтказишни ўзига қамраб олган. Марказ бир ойда олти юзта мижозга хизмат кўрсатиш имкониятига эга.

Америка Қўшма Штатларининг юқорида зикр этилган ташкилотлари бу каби марказларни бутун дунё бўйича очишмоқда. Зеро аёл саломатлигини муҳофаза қилиш нафақат Марказий Осиё минтақасида, балки жаҳон миқёсидаги масаладир. Соғлом авлодни етиштириш асосий мақсадларидан бўлган юртимиз учун эса бу масала янада муҳим. Чунки соғлом фарзанд соғлом онадан туғилади.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

СУРАТЛАРДА: аёллар саломатлиги марказида. Рустам Шарипов олган суратлар.

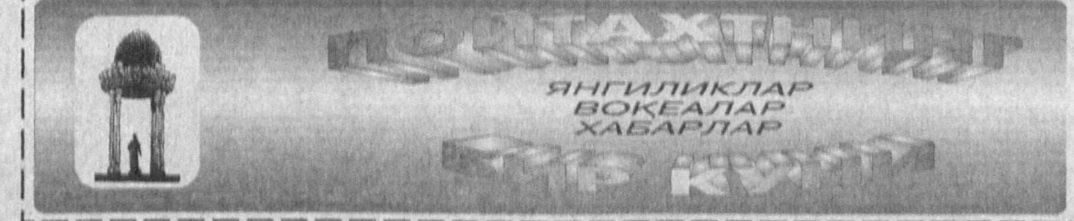

Обуна — 98

ЗАМОН РУҲИГА ҲАМНАФАС

Кундалик ҳаётимизни оммавий ахборот воситаларисиз, жумладан, газеталарсиз тасаввур этиш қийин. Диди баланд, ўқимишли, газетхонларнинг талабига жавоб бера оладиган даражада кундалик матбуот нашрларини тайёрлаш қалам аҳли зиммасига улкан масъулият юклайди. Пойтахт меҳнат аҳлининг севимли, қизиқарли газетасига айланган қадрдон «Тошкент оқшоми» ижодкорларининг изланувчанлиги, машаққатли меҳнатининг самараси сифатида кўз нури, қалб қўри билан суғорилган сатрларни мароқ билан ўқиймиз.

Ҳаётимизнинг турли саҳифаларини ўзида акс эттирган, кишини ўйлантирадиган, қувонтирадиган қизиқарли мақолаларни мутолаа қилгач, зарур хулоса чиқарамиз. Барча мавзулар каби касаба уюшмалари ҳаракати фаолияти, меҳнат аҳлининг бугунги кундаги ўй-муаммолари, тўпланган иш тажрибаларини ёритиш борасида «Оқшом» қаламкашларининг камтарона хизмати мавжуд.

Шу билан бирга бу соҳага янада чуқурроқ кириб борилса, меҳнаткашларнинг ижтимоий манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан ҳуқуқшунос маслаҳатлари каби рукнлар очилиб, корхоналарни ижтимоий ривожлантириш борасидаги баъзи муаммолар ёритиб борилса, мақсадга мувофиқ бўлиб, меҳнат аҳлининг манфаатига хизмат қилган бўларди. Зеро, Инсон манфаатларини ҳимоя этиш ва унга хизмат қилиш барчамизнинг фахрли бурчимиз, эзгу ниятимиздир.

«Тошкент оқшоми» қалам аҳлининг бу соҳадаги хайрли ишида саломатлик ва ижодий баркамоллик тилаймиз.

Омонулла САФОЕВ,
Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгаши раиси.

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

«Оқшом»га обуна нархлари қуйидагича белгиланган:

	Абонент кутисига	Уй манзилига
● 1 ойга	104 сўм	156 сўм
● 3 ойга	312 сўм	468 сўм
● 6 ойга	624 сўм	936 сўм
● 1 йилга	1248 сўм	1872 сўм.

«Тошкент оқшоми»га Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида чекланмаган миқдорда обуна қабул қилинади.

Нашр индекси — 209.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Қашқадарё вилоятининг Ғузор туманида Шўртан газ-кимё мажмуаси қурилишига киришилмоқда. Полиэтилен ва суюлтирилган газ ишлаб чиқаришга мўлжалланган бу улкан иншоотни 2000 йилнинг охиригача фойдаланишга топшириш мўлжалланган.

● Бош Вазир Ўткир Султонов раҳбарлигида қишлоқ хўжалик корхоналарини санация қилиш бўйича махсус ҳукумат комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда зарар кўриб ишлаётган хўжаликлар молиявий аҳволини яхшилаш чора-тадбирлари кўриб чиқилди.

● Вазирлар Маҳкамаси ҳузурида тузилган ногиронлар саломатлигини тиклаш бўйича ишчи гуруҳининг мажлисида шу масалада 1996-2000 йилларга мўлжалланган давлат дастурининг бажарилиши муҳокама этилди.

● Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитасининг учинчи пленумида ёш авлодни тарбиялаш ҳамда инсон манфаатларини таъминлаш борасидаги вазифалар кўриб чиқилди.

● Олий Мажлиснинг Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат бўйича қўмитаси мажлисида Андижон вилоятида «Деҳқон хўжалиги тўғрисида»ги қонуннинг бажарилиши кўриб чиқилди.

● Кеча Вазирлар Маҳкамасида республика халқ хўжалиги тармоқларининг қиш шароитида ишлашга тайёргарлигига бағишланган кенгаш бўлиб ўтди. Унда турли вазирлик ва идоралар ҳамда ҳокимликларнинг мазкур масала юзасидан ахборотлари тингланди ва тегишли қарорлар қабул қилинди.

● Тошкентда Олий хўжалик суди қарорлари ижросини назорат қилиш бўйича республика мувофиқлаштирувчи кенгашининг мажлисида хўжалик судлари қарорларининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш масалалари муҳокама этилди.

● Кеча Тошкентда «Тасвирий ойина» ижодий уюшмаси кенгашининг навбатдаги йиғилишида тасвирий-амалий тарғибот ишларини йўлга қўйиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

● Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси Малайзияда 2-7 декабрь кунлари ўтказиладиган «Лима-97» халқаро авиация ва денгиз техникаси кўргазмасида биринчи бор мустақил иштирок этадиган бўлди. Тошкент авиасозлари бу кўргазмада ўзларининг ИЛ-114 ва ИЛ-76 ТД самолётларини намойиш этадилар.

● Кеча Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлигида Ўзбекистон ҳукумати билан Жаҳон банки томонидан макроиқтисодиёт сиёсати масалаларига бағишланган уч кунлик халқаро семинар иш бошлади. Унинг ишида халқаро молия ташкилотлари мутахассислари билан бир қаторда Буюк Британия, Канада, Польша, Чехия, Мексика, Колумбия вакиллари ҳам иштирок этмоқдалар.

ЖАҲОНДА

● БМТ билан Ироқ ўртасидаги можаро дипломатик йўл билан ҳал этилди. Ироқ Бош вазирининг ўринбосари Тариқ Азиз икки кун аввал Москвада Россия Президенти Борис Ельцин билан ёпиқ эшиклар остида музокаралар ўтказганидан сўнг ўтган куни тунда Женевада БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари — АҚШ, Россия, Буюк Британия, Франция ташқи ишлар вазирлари ҳамда Хитой вакили ушбу можарони ҳал этиш юзасидан бир фикрга келдилар. Ушбу аҳдлашувга биноан бугун Ироқ яна БМТ махсус комиссияси аъзоларини, шу жумладан АҚШ ҳарбий мутахассисларини ўз ҳарбий иншоотларини текшириш учун мамлакатга киритадиган бўлди. Ўз навбатида БМТ Ироққа озиқ-овқат сотиб олиш учун маълум миқдорда нефтини жаҳон бозорида сотишга рухсат беради.

● Душанбеда Тожикистон Президенти Имомали Раҳмонов билан мухолифатчилар етакчиси, миллий ярашув бўйича комиссия раиси Саид Абдулла Нурий ўртасида ҳукуматдаги ўзгаришлар тўғрисида бир фикрга келинди. Ҳукуматдаги энг муҳим лавозимлардан бир нечтаси, шу жумладан эҳтимол мудофаа вазирлигига ҳам мухолифатчилар вакиллари бошчилик қилади.

● Ҳиндистонда 125 мамлакат делегатлари иштирокида Социалистик Интернационалнинг навбатдаги анъанавий анжумани бўлиб ўтди. Унда ривожланаётган давлатлардаги аҳолининг ночор қисми аҳволини яхшилаш муаммолари муҳокама этилди. Шуни айтиш керакки, ҳозир социал-демократлар 50 та мамлакатда, шу жумладан Европадаги 12 та давлатда ҳукмрон партия сифатида ҳокимиятга бошчилик қилмоқдалар.

● Кеча Минскда бундан бироз илгари ҳибсга олинган Белоруссия қишлоқ хўжалиги вазири Василий Леонов ҳамда машҳур «Рассвет» хўжалигининг раҳбари, икки марта социалистик меҳнат қаҳрамони Василий Старовойтовга нисбатан расмий айблов эълон қилинди. Улар алоҳида катта миқдорда мол-мулкни талон-тарож қилишда айбланяптилар.

● Россия абхазларга инсонпарварлик ёрдами сифатида бу ердан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиб олишга қарор қилганлиги муносабати билан Россия билан Грузия ўртасидаги муносабатлар кескинлашиб кетди. Грузия Президенти Эдуард Шеварднадзе Россия ҳукуматининг бу қарорини кескин қоралади.

● Кеча АҚШнинг Флорида штатидаги Канаверал бўғизидан «Колумбия» кўп марта фойдаланиладиган ракета космосга чиқарилди. Унинг экипажи аъзолари орасида украиналик космонавт Л. Кадинюк ҳам бор. Космик парвоз пайтида Украина Президенти Леонид Кучма ҳам ҳозир бўлди.

● Бугун Лондонда Буюк Британия қироличаси Елизавета II ва шаҳзода Филипп турмуш қурганликларининг 50 йиллиги — олтин тўйлари байрам қилинмоқда.

● Мисрнинг Луксор шаҳрида сайёҳларни террорчилардан ишончли муҳофаза эта олмаганлиги айби билан Президент Ҳусни Муборак ички ишлар вазирини истеъфога чиқарди. Маълумки, бу хунрезлик оқибатида 78 киши ҳалок бўлди. 100 нафардан кўпроқ одам жароҳат олди. Ҳозир кўплаб хорижий сайёҳлар Мисрни тарк этдилар.

● Сомалида мисли кўрилмаган сув тошқини оқибатида 1200 киши ҳалок бўлди, 200 минг киши бошпанасиз қолди.

Футбол

МҲСК — ЧЕМПИОН

Футбол бўйича олий лига жамоалари ўртасидаги бу йилги мамлакат биринчилиги якунланди. Мавсум давомида қайд этилган кўрсаткичлар чамаланиб, ғолиб ва омадсиз жамоалар аниқланди.

Марказий ҳарбий спорт клуби жамоаси биринчи бор олтин медалларни қўлга киритди. Ҳарбийлар мавсум давомидаги 34 та ўйинда 29 та ғалаба, 3 та дурангга эришдилар. Рақиблар дарвозасига энг кўп — 109 та гол киритилди. Шунингдек, мавсум давомида пешқадам ҳарбийлар ўз дарвозаларидан 42 та гол ўтказиб юбордилар, 2 маротаба мағлубият аламини ҳам тортдилар.

Мамлакатнинг 4 карра чемпиони — Фарғонанинг «Нефтчи» командаси ўтган йилдагидек яна кумуш медаль соҳиби бўлди. Бултурги чемпион — «Навбаҳор»га эса бронза медаллари насиб этди. Учинчи ўринга «Дўстлик» ҳам даъвогар эди, бироқ, мавсум охиридаги бир неча мағлубият бу даъвонинг амалга ошишига монелик қилди. Шу тариқа, улар 62 очко билан жадвалнинг 4-поғонасини банд этдилар. Аслида бу ўринга «Пахтакор» даъвогар эди, аммо охирги турда «Афросиёб» билан учрашувдаги дуранг натижа (2:2) ҳамшаҳарларимизни бу даъводан воз кечиб, 5-ўрин билан кифояланишга мажбур этди.

Натижалар таҳлилига кўра омадсиз тўрт жамоа ҳам аниқланди. «Афросиёб», «Чилонзор», «Янгиер» ва «Атласчи» жамоалари олий лигани тарк этадиган бўлишди. Келгуси йилда Қўқоннинг «Темирйўлчи» ва Бекободнинг «Металлург» жамоалари олий лигада тўп сурадилар. Шундай қилиб, 1998 йилги мавсумда олий табақада жами 16 жамоа қатнашиши кўзда тутилмоқда.

Беҳзод ЭГАМОВ.

Кузги чақириқ

БУРЧГА САДОҚАТ

Бутун республикамиздаги каби шаҳримиз йигитлари ҳам ўзларининг Ватан олдидаги бурчларини муносиб адо этиш учун юрт хизматига отланмоқдалар. Кузги чақириқни ташкил этиш борасида Собир Раҳимов туманида ҳам эътиборга молик ишлар амалга ошириляпти. Бизнинг туман мудофаа ишлари бўйича бўлим бошлиғи полковник Тўлқин Аҳмедов билан суҳбатимиз ҳам шу хусусда бўлди.

— Тўлқин Мавлонович, халқимизда Ватан — маҳалладан бошланади, деган пурҳикмат ибора бор. Ҳарбий хизматга кузги чақириқни ташкил этишда маҳаллалар билан ҳамкорликда қандай иш олиб бориляпти?

— Биз айнан кузги чақириқ бошланиши арафасида туманимиздаги барча 84 та маҳалла оқсоқоллари иштирокида туман ҳокимлигида катта йиғилиш ўтказдик. Унда баҳорги чақириқ атрофлича таҳлил қилиниб, энг яхши маҳаллалар кўрсатилди. Баҳорги чақириқ давомида бизга яқиндан ёрдам берган энг яхши маҳаллалар оқсоқолларига қимматбаҳо совғалар ва фахрий ёрлиқлар топширилди.

Маҳалла оқсоқоллари кўмагида кузги чақириқ бўйича хизматга жўнаши лозим бўлган болаларнинг 50 фоизи дастлабки пайтдаёқ тиббий комиссиялардан ўтказилиб Қуролли Кучларимиз сафларига отланишди. Шунингдек, оқсоқоллар жойларда мунтазам тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. Уларни вақти-вақти билан йиғиб маслаҳатлашиб турибмиз.

Муқобил хизматга янги чақирилган йигитлар ҳам чақириқнинг дастлабки кунларида бизларга анчагина ёрдам беришди.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш ўринлики, туманимизда футбол, бокс, регби, парашют спорти билан шуғулланувчи кўплаб яхши спортчи болалар бор. Уларнинг ўзлари келиб мурожаат этишяпти ва биз уларни Қуролли Кучлар таркибидаги спорт клубларига юборяпмиз.

— Туман тиббий кўрик комиссиясининг фаолияти тўғрисида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Туманимизда тўлиқ таркибда доимий фаолият кўрсатадиган тиббий кўрик комиссияси ташкил этилди. Унга энг малакали, катта тажрибага эга тиббиёт ходимларини жалб этганмиз. Шифокорлар йил бўйи мунтазам фаолият кўрсатиб, ўсмирларни диспансер кўригидан ўтказиш, талабалар соғлиғини текшириш, ҳарбий хизматга чақирилаётган болалар саломатлигини аниқлаш юмушларини бажаришмоқда.

Кузги чақириқ тугаганидан сўнг эса келгуси йил бошида 1981 йилда туғилган ўсмирларни чақириқ участкасида қайд этиш фаолиятини бошлаб юборамиз. Унга кўра бўлажак Ватан ҳимоячилари барча шифокорлар иштирокида дастлабки тиббий кўрикдан ўтказилиб, соғлиғини тиклаш лозим бўлганлар даволаш муассасаларига юборилади.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

Ислоҳотлар

КОММУНАЛ ХЎЖАЛИГИНИ — БОЗОР НЕГИЗИГА

Коммунал хўжалигидаги камчилик ва нуқсонлар ҳаммага маълум. Кўпинча бунинг айбдорларини ҳам топиб бўлмайди. Бир мавзеда ахлатни бир ташкилот тозалайди, бошқаси йўлкаларни тартибга келтиради, яна бири эса муҳандислик иншоотларини таъмирлайди ва ҳоказо.

Бозор иқтисодиёти ушбу тармоқни ҳам тубдан ислоҳ қилишни талаб этмоқда. Пойтахтда бу ишга биринчилар қатори Сергели туманида киришилди. Туманда ҳамма учун яхши маълум бўлган уй-жойдан фойдаланиш идоралари ўрнига хўжалик ҳисобидаги уй-жой-фойдаланиш бирлашмалари ташкил этилди.

Бу идора номини навбатдаги ўзгартириш эмас. Ҳар бир хўжалик ҳисобидаги уй-жой-фойдаланиш бирлашмаси ўз ҳисоб рақамига ва аниқ мақсадли хўжалик фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган тўла-тўкис мустақил коммунал бўлинма ҳисобланади. Мавзе ҳудудида бажариладиган ишлар амалда, унинг қўлида мужассамлашган. Туман коммунал фойдаланиш бошқармаси эндиликда амалда назорат қилиш ва услубий вазифаларнигина бажаради.

Хўжалик ҳисобидаги фойдаланиш бирлашмалари ходимлари ўзлари йўлкаларни ҳам таъмирлайдилар, ахлатни ҳам ташиб кетадилар, ертўлалардаги сувларни ҳам йўқотадилар. Бир сўз билан айтганда уй-жойлар ва бинолар атрофидаги ҳудудлардаги аҳвол учун бу ерда истиқомат қилувчилар олдида тўла масъулдирлар. Келгусида эса бирлашмалар уйлардаги муҳандислик иншоотларини таъмирлаш учун тақчил эҳтиёт қисмларни ҳам мустақил тайёрлайдиган бўладилар. Бундан ташқари улар уй-жойлар ва йўлакларни таъмирлаш, пулли хизмат кўрсатиш билан ҳам машғул бўладилар.

Табиийки, уй-жой-фойдаланиш ташкилотлари иш самарадорлигини ошириш учун энг аввало мустаҳкам моддий-техника негизи керак. Сергели туманидаги бирлашмалар учун зарур маблағ ажратилди. Тумандаги еттита бирлашманинг ҳаммасида янги «Дамас» русумидаги микроавтобуслар, тиркагичли тракторлар, газ ва электр пайвандлаш аппаратлари, компрессорлар, «Гном» насослари пайдо бўлди. Ҳозирги пайтда уларнинг ишлаб чиқариш цехлари барпо этилмоқда. Бу ерларда дастгоҳлар ва бошқа зарур жиҳозлар ўрнатилади.

Бозор иқтисодиёти қатъий тежамкорликни талаб этади. Бу англанган ҳолда ҳозирги пайтда тумандаги кўп қаватли турар жой биноларида сув ҳисоблагичларини ўрнатиш бошланди. Бунинг учун Боку шаҳрида ишлаб чиқариладиган, нархи нисбатан қиммат бўлмаган ва таъмирланиши осон ҳисоблагич асбоблари танлаб олинди. Бугунги кунда тумандаги 50 тага яқин кўп қаватли уйларга ана шундай ҳисоблагичлар ўрнатиб бўлинди. Яқин вақт ичида биноларга яна 20 та ҳисоблагич ўрнатилади. Тажриба тариқасида иссиқлик сув ва иссиқликни аниқ ҳисобга оладиган хорижий асбоблар ўрнатиш ҳам бошланди. Ҳозирча бундай ҳисоблагичлар 9 қаватли турар жой биноларидан бирига тўлиқ ўрнатиб бўлинди.

— Биз ҳисоблагич асбобларини ҳар бир хонадонда эмас, балки бутун бинога битта ўрнатмоқдамиз, — дейди Сергели туман коммунал фойдаланиш бошқармасининг бошлиғи М. Раҳимов. — Шу сабабли ушбу бинода истиқомат қилувчи барча кишилар ўз пулларини иқтисод қилиш учун сув, иссиқликни тежаб-тергаб ишлатишга биргаликда ҳаракат қилишлари лозим. Томорқани водопровод суви билан суғориш, сантехника қурилмаларида ортиқча сув оқиши каби ҳолларни бинода истиқомат қилувчиларнинг биргаликдаги саъй-ҳаракатлари билан бартараф этиш мумкин. Бу масалада уй қўмиталари каби жамоатчилик ташкилотлари катта роль ўйнаши керак.

Умуман ҳисоблагичларни бутун бино учун умумий ўрнатиш аҳолига фойдалидир. Уларни ҳар бир квартирага ўрнатиб чиқиш, одамларга қимматга тушади. Тўғри, бунда турар жой биносида истиқомат қилувчилар сув ва иссиқликни оқилона ишлатиш юзасидан келишиб олишлари лозим бўлади. Жаҳон тажрибаси бунинг ортиқча мушкуллик томони йўқлигидан далолат бериб турибди. Масалан, Данияда энергия ресурсларини ҳисобловчи асбоблар ҳам ҳар бир квартирада эмас, балки битта йўлакда битта ўрнатилган. Шунга қарамасдан бу уйда турувчи одамлар ўртасида бирор келишмовчилик содир бўлмайди.

Воҳид КАРИМОВ.

Обуна — 98 Обуна — 98

ҚАДРДОНЛИГИМИЗ УЗИЛМАЙДИ

Ҳаким НАЗИР, Ўзбекистон халқ ёзувчиси: — «Оқшом»га ҳар йили биринчилардан бўлиб ёзиламан. Сабаби, ушбу газета хонадонимизнинг эркатойи бўлиб қолган. «Оқшом» келадию қўлма-қўл ўтиб кетади. Ҳатто қўшниларникига «кетиб қолган» кунлари ҳам бор. Мен шаҳримиз газетаси саҳифаларидан ҳамма нарсани, ҳамма янгиликни топаман. Адабиёт, санъатга, айниқса, болалар адабиётига кенг ўрин ажратилаётганидан беҳад севинаман. Келгуси йилда ҳам таниқли адибларнинг асарлари чоп этилишидан умидворман.

Дунё воқеалари, юртимиз, шаҳримиз янгиликлари ўйлайманки, келаси йил ҳам газетада ўз аксини топади. Бир ниятим бор эди: кўплаб оилавий икир-чикирлар ҳақида материаллар эълон қилинаяпти. Агар иложи бўлса шулар танлаброқ босилса. Чунки майда-чуйдалар журналистларнинг қўлини боғлаб қўяди, долзарб масалаларга сарф бўладиган вақтини ўғирлайди. Ҳаётий тажрибаларимдан келиб чиқиб айтадиган бўлсак, таълим ислоҳоти, болалар тарбиясига оид мақолалар янада ўткир, амалий бўлса, айни муддао бўларди. Шунингдек, ватанпарварлик, истиқлолга садоқат туйғуларини тараннум этувчи ўқимишли бадиалар, лавҳаларни ҳам «Оқшом» саҳифаларида кўришни истардим.

Юсуф РАЖАБОВ, шаҳар табиатни ҳимоя қилиш қўмитаси раиси: — Бугунги кунимизнинг кўпгина долзарб муаммоларини газетамиз саҳифаларидан топаман. Хусусан, оламда бўлаётган воқеаларни қисқа ва лўнда ёритилишини бошқа газеталар «Оқшом»дан ўрганишган, десам хато бўлмас.

Ҳозирги давримиз илмий-техника тараққиёти даври. Экологик танглик ҳам ўзини кўрсатаяпти. Натижада табиатни, атроф-муҳитни покиза сақлаш муаммолари юзага келдики, бу инсоният учун ҳаёт-мамот масаласи, десам лоф бўлмайди, «Оқшом» табиат муҳофазаси масаласига жиддий эътибор қаратиб келмоқда. Корхоналар, ташкилотларнинг бу борадаги яхши юмушлари, йўл қўяётган лоқайдликлари «Табиат ва инсон» саҳифасида ўз аксини топаяпти, муносиб баҳосини олаяпти. Кўрилган чора-тадбирларда «Оқшом»нинг ҳам катта ҳиссаси бор.

Шундоқ дўст, ҳамкор газета билан йил бўйи ошно бўлмасдан яшаб бўладими? Ўзим ҳам, қўмитамиздаги масъул ходимлар ҳам «Оқшом»га 1998 йил учун обуна бўлдик. Табиатнинг мусаффолиги учун курашда газета бизнинг асл кўмакчимиз бўлиб қолади.

Жўрахон АБДУЛЛАЕВ, биология фанлари номзоди: — Олтмиш ёшга кирган бўлсам, шундан ўттиз йилини «Оқшом» билан «ҳамдам»лашиб ўтказдим. Ҳатто, дўстларим орасида ҳам «Оқшом»чалик қадрдоним йўқ десам ишонаверинг. Келгуси йил учун ҳам ошначилик ипларини боғлаб қўйдик. «Оқшом»нинг сенга нимаси ёқади, деб ўйларсиз. Унинг саҳифаларидаги одоб-ахлоқ, миллий қадриятларимиз борасидаги чиқишлар бир менга эмас, бутун аҳли маҳалламизга манзур. Шу мавзулар бошқа газеталарда «Оқшом»даги каби изчил ва чуқур ёритилмайди.

Битта ниятим ҳам бор: газетада «Одобнома» саҳифаси ҳам бор эди. Агар иложи бўлса (бу газета таҳририятининг қарорига ҳавола, албатта) шу саҳифа яна тикланса. Бир саҳифада жамланган ибратли ҳикоятлар, мунозарали мақолалар, қадимий қўлёзмалардан намуналарни ўқиб мазза қилсак.

Шу аснода «Оқшом»нинг заҳматкаш журналистларига «Қўлингиз ҳам, қаламингиз ҳам толмасин» деб айтаман.

Темур УБАЙДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

ТИББИЁТДА ҲАМ ЎРНИ БОР

Дилфуза ҒУЛОМОВА, Ўзбекистон Республикаси Диагностика марказининг директори, тиббиёт фанлари номзоди:

— «Тошкент оқшоми» — тиббиёт ходимларининг ҳам севимли газетаси ҳисобланади. «Оқшом» пойтахт ҳаётини ниҳоятда жонли ёритади, унинг муаммоларини рўйи рост, очиқ кўрсата билади. Айниқса, унинг ҳозиржавоблиги, бирор муаммо ҳақидаги мақолани дарров «унутиб» юбормай, балки унинг «кетидан юриши», яъни нохуш ҳолнинг юзага келиш сабаблари, уни бартараф этиш йўллари ҳақида кенг изланади, у ҳақда ўзининг фикрини билдиради.

Бизни албатта, биринчи галда «Оқшом» саҳифаларида чиқаётган саломатлик ва уни асрашга оид мақолалар қизиқтиради. Ана шунинг ўзи катта бир мавзу бўлади. Республикамиз аҳолисининг катта қисмини оналар ва болалар ташкил этади. Уларнинг ўз нашрлари бўлса-да, барибир «Оқшом»нинг бу борадаги ўзига хос фикрлари яққол ажралиб туради. Бозор иқтисодиётига қадам қўяётган юртимиз фуқаролари учун айниқса, тиббий ва ҳуқуқий саводхонлик жуда зарур.

Шу масалаларда «Оқшом» олдида катта вазифалар ва шунга яраша имкониятлар бор. Масалан, бугунги шиддатли ҳаётда баъзан ҳамшаҳарларимиз ўртасида ортиқча ҳашам ва исрофгарчиликка ҳам йўл қўйилаётганлиги сир эмас. Бу ҳақда «Оқшом» тез-тез жуда таъсирли лавҳалар бериб боради. Даволаниш учун хилма-хил ва қимматбаҳо кимёвий дориларга ружу қўйвериш шарт эмас. Аввало касалликни даволашдан кўра, олдини олиш осонроқ. Қолаверса, юртимизда ўсувчи гиёҳларнинг нақадар шифобахшлиги, улардан қандай фойдаланиш кераклигини ҳаммамиз билавермаймиз. «Оқшом» бу борада кенг тарғибот ишларини олиб борса, катта ютуқ бўлар эди. Бунинг учун ҳар бир сонда берилувчи катта-катта мақолалар шарт эмас. Доимий рукн остида бериб борилувчи кичик мақолалар анча ўқимишли бўлади. Масалан, ўрик, жийда, ёнғоқ, қовоқ ва ҳоказоларнинг хосияти, уларнинг неча дардларга даво бўлишини билиш — кимёвий дори сотиб олгандан кўра фойдали-ку.

Хуллас, «Тошкент оқшоми» — барча касб соҳиблари билан бирга, тиббиёт ходимлари учун ҳам қўлдан қўймай, севиб ўқиладиган севимли газета.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ ёзиб олди.

Обуна — 98 Обуна — 98

Шаҳримиздаги «Қизил тонг» ҳиссадорлик жамияти тикув цехида ўз касбининг усталари бўлган мураббий ишчилар кўплаб топилади. Улардан бири шу цехнинг бошлиғи Ойша Тиллаевадир.

СУРАТДА: Ойша Тиллаева ўз шогирдлари томонидан тикилган янги маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқда.

Рустам Шарипов олган сурат.

Қарор ва ижро

ТАРТИБ ЎРНАТИЛМОҚДА

«Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 5 мартдаги «Бозорларнинг фаолиятини ва уларни бошқаришни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 82-сонли қарорининг Тошкент шаҳар ҳокимлиги томонидан бажарилиши тўғрисида»ги ҳукумат қарори матбуотда эълон қилинганига ҳам салкам уч ой бўлди. Хўш, шу давр мобайнида шаҳримиз бозорларида қандай ўзгаришлар рўй берди? Умуман, «Тошбозорсавдо» уюшмаси ва унинг таркибига кирувчи ҳиссадорлик жамиятлари ушбу қарор ижроси юзасидан қанақа тадбирларни амалга ошириб улгуришди? Шу саволларга жавоб топиш учун шаҳар бозорларида бўлиб жамият раислари, сотувчи ва харидорлар билан суҳбатлашдик.

«Паркент» бозорида анчадан бери битмай келаётган 250 ўринли мева-сабзавот бозори сотувчи ва харидорларга ўз эшикларини очибди. Яхна ичимликлар билан харид қилувчи очиқ майдоннинг усти ёпилибди. Қўшимча янги расталар пайдо бўлибди.

Жамият раиси Улуғбек Миртолипов бизни яна бир қатор ўзгаришлар билан таништирди.

— Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорида, — дейди у. — «Маҳаллий ҳокимият раҳбарлари ва солиқ органлари ходимларининг ўз вазифаларига масъулиятсизлик ва қатъиятсизлик билан ёндошишлари оқибатида бозорлардан тушадиган даромадларни шакллантириш, тақсимлаш ва улардан фойдаланиш, ҳисоб-китоб ишлари қаттиқ назоратга олинмаган. Улар айрим ҳолларда бозорлардаги моддий жавобгар шахслар билан бирлашиб кетганлар» — дейилган эди. Биринчи навбатда эътиборни ана шу масалага қаратдик. Олдинлари бир кунда умумий даромад 130-140 минг сўмни ташкил қилар эди. Ҳозир бу рақам 200 мингга етказилди. Харидор ва сотувчиларга қулайлик бўлсин учун 585 ўринли машина сақлаш жойи очилди. Бозор теварак-атрофи асфальтланди. Ўз вазифасига нолойиқ топилган 26 та хизматчи янгиланди. Бозорларнинг санитария ҳолатини яхшилаш мақсадида ахлатларни пешма-пеш олиб чиқиб кетишни йўлга қўйдик.

«Жамият таркибидан нечта бозор ўрин олган?» деган саволимизга раис: «Катта-кичик бўлиб еттита бозорларимиз бор. Ундан энг йириклари «Паркент», «Авиасозлар», «Янгиобод» бозорларидир» деган жавобни берди.

— Ўша жойлардаги янгиликлар билан ҳам таништирсангиз?

— Масалан, биргина «Авиасозлар»да қисқа муддат ичида юк сақлаш хонаси барпо этилди. Бозор растасидан асосий ўринни эгаллаб ўтирган олибсотарлар фаолиятига чек қўйиш ҳисобига қўшимча юз сотув ўрни пайдо бўлди. Қишлоқ хўжалик маҳсулоти билан савдо қилувчи майдон асфальтланди, атрофи девор билан ўралди. Бу ерга келувчиларга қулайлик бўлсин учун ошхона, маиший хизмат хонаси, чойхона, намозхона очдик. Бошқа бозорларимизда ҳам шундай ҳолатларни кўриш мумкин. Сотувчидан ўз вақтида патта пулини ундириш ва уни патта билан таъминлашни йўлга қўйдик. Бозорларимизда тартиб-интизом, озодагарчиликни сақлаш, олибсотарларга ва турли кўзбўямачиликларга йўл қўймаслик учун солиқ, санитария-эпидемиология ва милиция постлари ташкил этилди. Аммо, қиладиган ишларимиз ва режаларимиз ҳам кўп.

«Қўйлиқ» бозорининг таърифи кетган. У бошқа бозорларга нисбатан маҳсулотларнинг сероблиги ва арзонлиги билан фарқ қилади.

Бир кичик мисол. «Олой» бозоридан бир юз эллик сўмдан харид қилган олмани бу ерда 90-100 сўмга олиш мумкин. Ёки бўлмаса гуруч, гўшт маҳсулотларини олайлик. Ҳеч бўлмаганда орадаги фарқ 10 сўмни ташкил этади. Бозор гавжумлигидан оёқ қўйгани жой топилмайди. Сотувчилар ихтиёрига бериб қўйилган расталарда ҳақиқий деҳқонни учратасиз. Шу куни Бектемир тумани ҳокими Шукрулло Ҳикматов ҳам бозорларни кўздан кечираётган экан.

— Қарорда туман ҳокимликлари бозорлар ишини ўз ҳолига ташлаб қўйганликлари қаттиқ танқид қилинган. Шу соҳа кадрларини танлаш, жой-жойига қўйишга бефарқ қараганликлари қайд қилинади, — дейди ҳоким бизга. — Албатта бундан биз ҳам ўзимизга яраша хулоса чиқариб олдик. Жамиятга янги раис келди. Нўъмон Ғиёсовнинг суяги савдо ишида қотган, бой тажрибага эга бўлган мутахассис. Ҳафта сайин у билан бир марта бозор айланамиз. Тадбирлар ва камчиликлар ҳақида сўз юритамиз. Мана ўзларингиз кўриб турганингиздек бозор анча озода, тартибга келиб қолган.

«Фарҳод» бозори ҳиссадорлик жамиятига Абдуқаҳҳор Абдураҳмонов яқиндагина раис бўлиб келди. Шунинг учун у бизга: «ҳали тузук-қуруқ ишга киришмай туриб сизларга уни-буни қилдим десам инсофдан бўлмас. Яхшиси ўринбосарим Ботир Миртурдиев билан гаплашинглар. У киши менгача раис вазифасини бажариб турган» деди. Ботир ака билан бозор кездик. Сотувчи ва харидорлар билан суҳбатлашдик. Чунки ҳақиқий баҳони ўшалар беради, холис гапни айтишади.

— Умуман бозор хизматидан нолийдиган жойимиз йўқ, — дейди сотувчи Карима Одилова. — Расталар анча тартибга кириб қолган. Унинг олдинги ягона эгалари олибсотарларни эндиликда онда-сонда учратасиз. Ҳозир биз ҳам энг гавжум растадан бемалол ўрин олаоламиз.

Харидор Саид Анорқуловни суҳбатга тортдик.

— Шу яқин атрофда тураман. Ҳамиша шу бозордан керакли маҳсулотларни харид қиламан, — дейди у. — Нарх-навода ҳам, озодаликда ҳам бозор олдингисидан фарқ қилади.

Хусусан биргина бозорнинг кундалик даромад пули 40 фоизга ошганлиги ҳам бу ерда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қароридан сўнг анча ишлар қилинганини исботлайди. Қолаверса қисқа муддатда бозорнинг ўнг томон қисмидаги пештахталар янгиланибди. Шу ҳисобга кўра уларнинг сони минг ўринга ошибди.

Қарорнинг муҳим бандларидан бири қилиб «Ҳиссадорлик жамиятлари номигагина тузилгани, жамият аъзоларида мулкка эгалик ҳисси уйғотилмагани сабабли аксарият бозорларда акцияларнинг олти-ўн фоизигина сотилгани» ҳақида сўз юритганимизда раис ўринбосари шундай деди:

— Бизда акциялар қўлма-қўл бўлиб кетган. Янги йилнинг биринчи чорагида акциядорларимиз 100 сўмлик акцияга 41 сўмдан дивиденд ҳам олишди.

«Юнусобод» бозорининг бугунги кўриниши ўзгача. Сабаби бозорнинг Аҳмад Дониш кўчасидаги қисми тамоман янгиланган. Шу яқин атрофдаги жамоа хўжаликларидан келган сотувчилар барча қулайликларга эга бўлишди. Усти ёпиқ расталардан қишин-ёзин одамлар аримайди. Бозор анча озода. Бундан харидорлар ҳам хурсанд.

Маҳсулотларни улгуржи харид қилишга ихтисослашган дўконлар фаолиятида ҳам фаоллик сезилади. Маъмурият Тошкент туманида жойлашган 13 та жамоа хўжалиги ва 2 та фермер хўжалигининг барчаси билан маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартнома тузган. Хўжаликлардан маҳсулотни ташиб келтириш учун махсус транспортлар ажратилган. У жойлардан мунтазам олиб келиниб арзон баҳода сотилаётган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари бозор нарх-навосида ижобий таъсирни ўтказмоқда. Масалан, бозорда картошканинг баҳоси 20 сўмдан 25 сўмгача, хўжаликлардан машиналарда келтирилган худди шундай маҳсулот 15 сўмдан 20 сўмгача сотилмоқда.

Бозор маъмурияти ҳар чоракда бир марта хизматчиларни синовдан ўтказиб туради. Талабга жавоб бермайдиган ходимлар ўрни янгилари билан тўлдирилиб борилади. Назаримизда бу янгиликни бошқа бозорлар ҳам ўзларида жорий этсалар мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Албатта бу гаплардан ҳамма бозорларимизда ҳам ишлар жойида, камчиликлар йўқ, олибсотарлар фаолиятига чек қўйилган, тартиб-интизом аъло даражада деган хулоса чиқармаслик керак. Биз бозорларни айланиб нуқсонларга ҳам дуч келдик.

«Тошбозорсавдо» уюшмаси деҳқон бозорлари рисоладагидек бўлиши учун ҳали кўп иш қилиши, камчиликларни бартараф этиши керак. Биз бозорларимизнинг ички кўриниши ҳам ташқисига мос бўлишини истардик. Бунинг учун бозорларда тартиб ўрнатиш юзасидан бошланган ишлар навбатдаги мавсумий тадбирга айланмаслиги, изчил, собитқадамлик билан мунтазам давом эттирилиши керак.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Ўзбекистонда Украина маданияти кунлари

ДЎСТЛИК ВА БИРОДАРЛИК МАДҲЛАРИ

Ўзбекистонда Украина маданияти кунларининг тантанали очилишида украиналик санъат усталарининг концертидан лавҳалар.

Украина —бу биз неча йиллардан бери билган, ўқиган «Заҳар Бургут», «Инсон қони сув эмас», «Ҳаёт навоси» сингари романларни яратган Иван Франко, Михайло Стельмах, Олесь Гончарлар юрти. Украина — бу озодлик учун қўлда қурол тутиб жангга кирган миллий қаҳрамонлар Богдан Хмельницкий, Тарас Бульбалар юрти. Украина — бу бизни мафтун этган София Ротару сингари хушовоз хонандалар юрти.

Меҳмонларнинг қадами Тошкент тупроғига тегиши биланоқ худди оға-инилардек бир-бирининг бағрига отилиши, қадим ва мустаҳкам дўстлигимиз намунасидир. Чини билан ҳам украин халқининг юртимизга, халқимизга бўлган муҳаббатини ишланган ҳар битта сурат, айтилган ҳар бир қўшиқ, ҳар битта рақсда сезиб турдик.

ОЧИҚ ЮЗ БИЛАН, ШИРИН СЎЗ БИЛАН

ХАЛҚ МЕҲРИ УФУРАДИ

Ўзбекистон Республикаси Бадиий академияси кўргазмалар залида украиналик ҳунармандлар, мусаввирларнинг асарлари кўргазмаси ниҳоятда гавжум.

Кўргазма очилишида йиғилган одамлар икки халқ ижодкорларининг орзу-ўйлари, интилишлари ҳатто мавзулари ҳам ҳамоҳанглигини кўриб ҳайратга тушган бўлса эҳтимол. Айниқса, кўргазма очилиш маросимида Украина Республикаси маданият ва санъат вазири Дмитрий Иванович Остапенконинг билдирган қуйидаги фикрлари барчанинг юрагидан жой олди: «Мен ўзбек юрти санъатини жуда қадрлайман. «Гўзаллик дунёни қутқаради», деймиз. Ўзбекистон наздимда битмас-туганмас гўзалликлар, оқибатлар, меҳрлар ватани. Бизнинг маданиятимиз қадим маданият. Меҳр-оқибатимиз илдизлари жуда ҳам олисга бориб тақалади. Уруш пайтларини бир эсланг. Қанчалаб украиналик оилалар, қон-қариндошларини йўқотган болалар бу бағри қуёш мамлакатдан паноҳ топди! Ўзбек халқи ўзининг меҳрини улардан дариғ тутмади. Шу меҳрдан барча баҳраманд бўлди. Бугун мана шу бағри кенг халқнинг хизматига келдик. Кўргазмадаги барча — қўйилган 400 дан ортиқ асарларни кўринг. Уларда халқнинг меҳри уфуриб турибди десак янглишмайман».

Чиндан ҳам бу ердаги халқ ҳунармандлиги маҳсулотлари айниқса, Н. Панконинг ёғочга ўйиб ишланган уй-рўзғор идишлари, В. Мироненконинг кулолчилик буюмлари, М. Китришнинг ҳайкаллари ўзининг нафосати билан барчани хурсанд қилди. Энг қизиғи, қўли гул украин усталари тўқиган гиламлар бизнинг усталарнинг ишларига жуда ўхшашлиги бўлди. Украин тилида «килим» деб аталишининг ўзбекча «гилам»га уйғунлиги томошабинларни завқига-завқ қўшди, десак хато қилмаймиз. Айниқса, келинларимиз уйининг безаклари бўлган дорпеч, зардевол, сўзанага айнан ўхшаш тўқима безаклар барчанинг диққатини ўзига тортди.

И. Жилганинг «Август» ранг-тасвир сурати олдида одамлар узоқ вақт туриб қолишди. Бу ерда ишлатилган бўёқларнинг ниҳоятда нафислиги, айни пишиқчилик тасвири ўзига хос миллий тарзда ифодаланган. Худди шундай «Узумзор» сурати худди юртимиздаги манзарани эслатади.

Кўргазмалар залида намойиш этилган шиша, ойна, чиннидан ишланган термалар ўзининг нафислиги билан ажралиб туради. Бир неча кун давомида кўргазмалар зали санъат ихлосмандлари билан тўла бўлди.

ДИЛБАР ҚЎШИҚЛАР ОҲАНРАБОСИ

Ўзбекистон Республикаси байналмилал маданий марказидаги учрашув барчанинг хотирасида узоқ вақт сақланиб қолади. Бу ерда ўзининг ҳар қандай мақтовдан юқори турадиган рақс санъатини намойиш қилган П. Вирский номидаги хизмат кўрсатган Украина миллий рақс ансамбли раққос ва раққосалари гулларга кўмилиб кетдилар. Айниқса, Украина халқ артисти Нина Матвиенко, эстрада қўшиқчиси Оксана Билозирни қайта-қайта саҳнага таклиф этишди йиғилган томошабинлар. Оксана Билозир ўзининг шўх қўшиқлари билан ҳамшаҳарларимиз қалбини батамом забт этди. Худди шундай Украинада хизмат кўрсатган артист Нагия Шестак, Олег Мартинковскийларнинг ҳар бир чиқиши узоқ давом этган қарсаклар билан «тақдирланди». Украина Қуролли кучларининг санъаткор вакиллари бўлган эркаклар квартети «Гетман» хонандалари қаерда бўлмасин мардона қўшиқлари билан юракларга ҳаяжон солди.

Украина санъаткорлари гуруҳ-гуруҳларга бўлиниб Сирдарё ва Тошкент, Самарқанд ва Жиззах, Фарғона водийси, Қорақалпоғистон ва Хоразм, Бухоро ва Навоий ҳамда Қашқадарё вилоятларига сафарга отланишди. Қаерда бўлмасин азиз меҳмонларни нон ва туз билан, очиқ юз билан, ширин сўз билан кутиб олдилар.

Эртага Ўзбекистонда Украина маданияти кунлари тантанали вазиятда якунланади.

Темур УБАЙДУЛЛО.

СЕНИ ЭСЛАБ

Кутмаганда келдинг қошимга,
Кутмаганда кетиб қолдинг сен.
Ишқ савдосин солиб бошимга,
Изларингни ўпиб қолдим мен.

Шовқин тўла дунё бағридан,
Куй ажратиб куйлаб юрибман.
Қўшиқ излаб ҳижрон қаъридан,
Руҳ оламин бўйлаб юрибман.

Нечун, «хайр» демадинг, эвоҳ,
Ишқ тақдири шундайми азал?
Гадо ишққа ўзинг эдинг шоҳ,
Нетар бир бор ташласанг назар.

Мунгли найнинг ингроқларига,
Сени эслаб беролмасман тоб.

Назм

Вера МИРОЧНИК

Юрагимнинг қийноқларига,
Ичирма кўп ҳижроний шароб.

ҚАЛБ

Баҳорий ишвада куз келди хушҳол.
Олтин ранг баргларин сочиб пойимга.
Бу кузми — билмадим, муқоми баҳор,
Минг чирой қўшилди ним чиройимга.

Олтинранг баргларга бурканиб дунё,
Қуёший рангларни васлимга суртди.
Куз фаслин Пушкиндек
севдиммикан ё,
Қалбимга бир ажиб ошиён тутди.

Симларни чайқатиб шамол най чалар,
Дарахтлар ечинар тўкиб баргларин.
Ишкомлар мўйлабин боғбон қайчилар,
Аритиб дунёнинг турфа дардларин.

Жонимга жон қўшар боғлар висоли,
Бу буюк ўлкани севмаслик гуноҳ.
Олис ўрмонларнинг намчил баҳори,
Сенинг қишларингдан эмас устунроқ.

Куз билан ҳар оқшом, майин шивирлаб,
Суҳбат қурганимда эмасман ёлғиз.
Майлийди сен билан ҳатто минг йиллаб,
Достонлар тўқисак, ҳароратли куз.

Мен ёлғиз эмасман, ёлғиз эмас қалб,
Дониш куз висолин куйлаб ўтарман.
Буюк шул заминни дунёга алқаб,
Меҳрим гавҳарларин сенга тутарман.

Сўз — қатнашчиларга

ЎЧМАС ЛАҲЗАЛАР

Петр ЯРОВЕНКО, Украина Республикаси маданият ва санъат вазирлиги кино дастурларини шакллантириш бўлими бошлиғи:

— 1966 йили юз берган кучли ер қимирлаш натижасида шаҳрингиз вайрон бўлди. Ўша мудҳиш кунларда Украина халқи ҳам биринчилардан бўлиб ўзбекларга ўз ёрдам қўлини чўзган эди. Тошкентга илк бор келган кунларимнинг ўзидаёқ ўзимни бу халққа бахшида этдим. Чунки ўша кунлари мен Украинанинг Ўзбекистондаги мухбири бўлиб, Киев шаҳрининг «Оқшом» газетаси учун бу ерда бўлаётган бунёдкорлик ишлари ҳақида фотолавҳалар, мақолалар юбориб турардим. Уч йил давомида бу юрт, бу бағри кенг халқ мен учун жуда қадрли бўлиб қолган эди. Мен ўша кунларни ҳали-ҳануз унута олмайман.

Бугун орадан 31 йил ўтиб, яна бир бор меҳмондўст, бағри кенг ўзбек халқи билан учрашиб турганимдан бахтлиман.

Ўзбекистонлик санъат шинавандалари «Одесса» киностудиясида суратга олинган, яқиндагина Киев «Кино уйи»да премьераси бўлиб ўтган «Ловияхон Малика» ва «Сеҳргар москаль» бадиий фильмлари билан бирга болалар ва ўсмирлар учун мўлжалланган «Қўлқопча» мультфильми билан ҳам танишиш имконига эга бўладилар. Албатта, бу намойиш этилган фильмларда Украина халқи, унинг маданияти ва тарихи кенг ўрин олган. Ўйлайманки, бу фильмлар ўзбек киномухлислари меҳрини қозонади ва халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Гўзал РЎЗИЕВА ёзиб олди.

УКРАИНАМСАН

Миртемир, Ўзбекистон халқ шоири

Хирмон-хирмон ғаллам, ноним —
нонхонам,
Дил қўйса — қўйгулик Украинамсан.
Давлат хазинамда порлоқ дурдонам,
Ҳамиша суйгулик Украинамсан.

Қора олтин конлар — олам довруғи,
Оламлар довруғи — Днепр ёруғи,
Днепр ёруғида элнинг йўриғи:
Не дурдона, эл дер: зап хазинамсан!

Сенинг тупроғингда қолди ёлғизим,
Олий дарсхонангда улғаяр қизим…
Қудам, қайинбекам, барно болдизим,
Бажаним, Оксанам, Остап, Зинамсан.

Эсдан чиқармиди лой ўра — хандақ?
Чўлларингда бўлди ёвузлик абжақ.
Дўстлигимиз — тинчлик ғоясидай ҳақ…
Хазинам, дафинам, мўл ганжинамсан!

Тоғларни кўтаргай дўстликнинг кучи,
Дўстлик кучи — янги жаҳон қурғувчи.
Ёзилажак шеърнинг бу ҳали учи…
Меҳри Днепрдай тошқин сийнамсан,
Украинамсан!

Ҳар бир халқнинг ўз маданий мероси, халқ ҳунармандчилиги, тасвирий санъати бўлади. Уларда халқнинг асрий удумлари, рўзғор тутишлари, бири-бирига асло ўхшамайдиган ҳунармандчилик маҳсулотлари ўз аксини топади. Ўзбекистон Республикаси Бадиий академиясининг кўргазмалар залида бир неча кун мобайнида намойиш этилган украиналик 400дан ортиқ ҳунармандлар ва рассомларнинг ишлари фикримизнинг далилидир.

СУРАТЛАРДА: кўргазма залларида.

Рустам Шарипов олган суратлар.

БИР-БИРИМИЗГА УСТОЗ ВА ШОГИРД

Ҳамидулла АКБАРОВ, профессор, киношунос:

— Уруш йиллари украин биродарларимиз бизнинг юртимиздан паноҳ топиб, шу ерда яшаб, ижод этганлар. Худди ана ўша йилларда ўзбек киностудияларида ўзларининг фильмларини ўзбек киноижодкорлари билан ҳамкорликда яратганлар.

Бундан ташқари, 30-йилларда кино санъати, овозли фильмлар билан бойиган бир пайтда украин кино ижодкорлари ўзбекистонлик малакали кино усталари ва режиссёрлари билан ҳамкорликда иш олиб бордилар, тажриба орттирдилар. Ўша йиллари «Қасам» ва «Ер» фильми суратга олинди. Бу фильмлар ҳамкорликда яратилган, биринчи фильмлар бўлиб, жаҳон кинодурдоналари сафидан ўрин олган.

Икки ноёб кино ижодкорлар Александр Довженко ва ўзбек кино режиссёри Наби Ғаниев ўртасида бу пайтда умумий муштарак нуқталар мавжуд эди. Шу сабабли тасвирга туширилган воқеалар ўзининг ҳаётийлиги билан томошабин қалбидан жой олишга мушарраф бўлди. Натижада бу фильмлар ҳозирги кунда ўзбек халқининг энг сара, дурдона асарларидан бири сифатида ҳисобланмоқда. Шунингдек, ўша йилларда яратилган «Тоҳир ва Зуҳра», «Насриддин саргузаштлари» фильмлари ҳам икки халқ кино ижодкорларининг ҳамкорлигининг ёрқин намунасидир. Халқимиз украин фильмларини севиб томоша қилишининг боиси ҳам киносанъаткорлар ўртасидаги дўстликнинг, ижодий ҳамкорлигининг намунасидир. Орадан йиллар ўтди. Лекин халқларимиз ўртасидаги санъатга бўлган узвийлик бир дақиқа бўлса ҳам чекингани йўқ. Биз ижодкорлар доимо дўстона алоқалар ўрнатиб келдик. Бугунги кунда ижодий ҳамкорлигимизни мустаҳкамлаш, халқларимиз ўртасидаги маданий алоқаларни ривожлантириш борасида бир қатор ишларни режалаштирганмиз. Шулардан бири сифатида ўзбек режиссёрлари билан украин кино ижодкорлари яқин кунларда суратга оладиган, украин халқининг севимли фарзанди оператор, кўп йиллар Тошкентда яшаб, ижод этган Даниил Демуцкий ҳаёти ва ижодига бағишланган фильмни алоҳида таъкидлаб ўтиш лозим.

Ўзбекистонда бўлиб ўтаётган Украина маданияти кунларида намойиш этилган фильмлар ўзининг бой миллий мазмуни билан бизни ниҳоятда хурсанд этди. Ўйлайманки, ижодий ҳамкорлигимиз ҳали кўплаб марта ажойиб мевалар беради, томошабинларимизга битмас-туганмас ҳаяжонли лаҳзалар ҳадя этади.

Моҳира КАРИМОВА ёзиб олди.

Сўз — қатнашчиларга

СИЗЛАР УЧУН КУЙЛАШ БАХТ

Александр КОНДРАТЮК, Украина халқ артисти, Украина Қуролли кучлари «Гетман» эркаклар квартети раҳбари:

— Ҳарбийларни биласиз. Шунинг учун бўлса керак қўшиқларимиз ҳам ҳарбийча жанговар. Айниқса, Украинадаги энг машҳур баянчимиз бўлган Святослав Ильницкийнинг наволари нафақат бизни, балки томошабинларнинг ҳам қалбини жўштириб юборди.

Тошкент ниҳоятда озода, гўзал шаҳар экан. Айниқса, унинг кузи таърифсиз. Худди Киевда юргандек бўлдик. Ҳар бир қадамда ўзбек халқининг маданияти қанчалар юксак, қанчалар қадимий эканлигини ҳис қилиб турибмиз.

Ўзбек йигитлари оёқларидан ўт чақнар экан. Кўзларида ҳам олов бор. Бундай йигитлари бор юртнинг эртанги куни порлоқ, фаровон бўлиши шубҳасиз.

Мана шундай ажойиб юртга келиб, мана шундай томошабинларга қўшиқ куйлаш бахтига муяссар бўлганимиздан бошимиз осмонга етди. Бу томошабинларни, ўтган бир ҳафтанинг тароватини бир умр унутмаймиз.

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг IX сессиясида қабул қилинган «Таълим тўғрисида»ги Қонун ва «Кадрлар тайёрлаш бўйича Миллий дастур»ни ҳаётга тадбиқ этиш энг долзарб вазифага айланди. Маълумки, ҳар қандай қонуннинг бажарилиши энг аввало унинг ижрочиларига боғлиқ. Халқимизнинг маънавияти, билимига боғлиқ бу икки ҳужжатга устуворлик мақоми берилгач, уларни босқичма-босқич, тўла-тўкис бажариш бутун тараққиётимиз тақдирини белгилайди.

Шунинг учун бўлса керак, мактаб ҳаётида ҳам кескин ўзгаришлар бўляпти. Улардан бири ўқувчилар билимини баҳолашнинг кўп баллик тизими, мактаб ўқувчисининг рейтингини аниқлашдир. Жаҳоннинг кўп мамлакатларида қўлланилаётган ушбу усул Тошкент шаҳрида икки йилдан бери 9—10—11-синфларда ҳамда янги турдаги мактабларда оммавий қўлланиб келинмоқда.

Ота-оналардан янгиликнинг афзаллиги, у нима учун керак, деган саволларни олмоқдамиз.

Маълумки, ўқувчилар билим даражаси узоқ йиллар давомида 5 баллик меъёрлар асосида баҳоланди. Охирги йилларда «бир» баҳо деярли қўйилмади. «Икки» баҳо эса ўз «хизматини» бажариб, ўқувчини ўқишга ундамади. Ўқувчилар билими аслида уч баллик тизимда баҳоланди. Дарҳақиқат, турли мактабларда аъло баҳога ўқиган ўқувчиларни бир ўқув фани бўйича билим даражаси қайта текширилганда турли хил натижалар олиниши фикримиз далили.

Бу биринчидан. Иккинчидан, илгари олий ўқув юртлари фаолияти кириш имтиҳонлари, синов ва имти-

Таълим

БИЛИМЛАРНИ БАҲОЛАШНИНГ ЯНГИ УСУЛИ

ҳонлар ҳам беш баллик тизимда бўлиб, мактаб билан бир хил эди. Бироқ сўнгги беш йилда кириш имтиҳонларида тест жорий этилди. Олий ўқув юртида кўп баллик тизим жорий этилгач, мактаб беш баллик тизимда қолиши мантиққа зид эди. Учинчидан, хорижда билим асосан кўп баллик тизимда баҳоланади. Демак, биз ушбу усулни мактабга жорий этиб, уни такомиллаштириб боришимиз даркор.

Билимларни синашнинг рейтинг тизими ўқувчининг ўз билимини ошириш бўйича мунтазам ишлаш ғоясига асосланган. Ўқувчилар шуурида тобора оммалашиб бораётган рейтинг тизимининг мағзи шундан иборатки, ўқитилаётган фанлар бўйича ўқувчининг ўзлаштиришини назорат қилиш уч бўлимда ташкил этилади. Булар: кундалик, назорат, оралиқ назорат, якуний назорат.

Кундалик назорат ўз номи билан жорий текширув бўлиб, рейтинг тизимида энг муҳим босқич ҳисобланади. У ўқувчиларни кундалик олаётган билимларини, ўтилаётган дарсларни ўз вақтида ўзлаштиришини назорат қилиб боради. Кундалик назорат болани мустақил дарс тайёрлаш, мавзуларни мунтазам пухта ўзлаштириб боришга, муаллимни эса таълим жараёнига ижодий ёндошишга кўмаклашади. Ёшлардаги иқтидор куртакчаларини ундиришга сабабчи бўлади. Масалага янада чуқурроқ қарасак, аслида кундалик назорат ўқувчининг ўтилаётган фан бўйича шу фан мавзуларини ўзлаштириши учун синфда ва синфдан ташқари бажарилиши лозим бўлган барча ишларни баҳолашдан иборат.

Замонавий таълимда охирги пайтда таълим шакллари кўпайганидан-кўпайди. Булар: компьютер ёрдамида тест, оддий тест, анжуман, семинар, тест-сўров, тест-синов, реферат тайёрлаш ва унинг ҳимояси. Булар қаторига анъанавий оғзаки сўров, уй вазифасини текшириш, мисол-масалалар ечиш, лаборатория ишлари ўтказиш кабилар киради. Бу шаклларни мактабда бажарган ўқувчини муносиб баҳолаш зарур. Ўқувчи руҳияти шундайки, ўз устозидан ҳар бир хатти-ҳаракатини баҳолашни хоҳлайди. Демак, муаллим ўзи мўлжаллаган чорак ёки йил давомидаги балларни 50—55 фоизини кундалик назорат шаклидан ўқувчидан талаб этиши, бола эса шу миқдордаги балларни «ишлаб топиши» керак.

Оралиқ назоратнинг моҳияти шундан иборатки, у фан бўйича ўтилган бир неча мавзуларни ўз ичига олган бўлим ёки муҳим катта мавзулар бўйича ўқувчи билимини баҳолаш демакдир. Масалан, боб бўйича ёзма иш, иншо, баён, тест, реферат, конференция ва бошқалардир. Бу босқичда ўқувчи билими масалалар ечишда, жиддийроқ муаммолар устидаги дунёқараши, амалий қобилият ва маҳоратлари синаб кўрилади.

Табиийки, оралиқ назоратдаги топшириқлар сони, кундалик назоратдан кам бўлади ва узоқроқ муддатларда ўтказилади. Оралиқ назорат ўқувчининг чорак давомида йиғиши керак бўлган балларни 30—35 фоизини ташкил этади.

Якуний назорат эса чорак ва йил охирида ўтказилади. Кўпинча, бу синовлар мактабларда 50 тадан кам бўлмаган тест синовлари асосида ўтказилмоқда. Ўқувчи якуний назоратда 15—20 фоиз балл тўплаш имкониятига эга бўлиши мумкин. Барча, кундалик, оралиқ, якуний топшириқлар бўйича тўпланиши керак бўлган баллар 100 фоиз деб олинади.

Ҳозир ушбу тизимни муваффақиятли амалга ошириш ўқувчи, ўқитувчи учун кулайлик яратиш учун махсус синф журналлари юритилмоқда. Кўп мактаблар 100 баллик тизимни асос қилиб олдилар. Чорак охирида эса жами балларни 55 фоиздан камини «одатий» «икки», 55—69 фоизини «уч», 69—85 фоизини «тўрт», 85—100 фоизини тўплаган ўқувчини «беш» баҳо деб журналларга қайд этмоқдалар. Янги журналларни рейтингга мослаб чоп этилгани албатта яхши. Аммо ўқувчи қўлидаги кундалик дафтарлари ҳали рейтингга мослаштирилмагани болаларимизни қийнаб қўймоқда.

Ўқувчи олган баҳосини кундалик дафтарга қўйдиришни, кунлик топшириқларни ёзиб боришни одат қилган. Мутахассислар билан бамаслаҳат ўқувчи учун рейтинг ва кундалик дафтарини янги, мактаб талабларига мос шаклларини чоп этиш даркор. Иккинчидан мактабларимиз оммавий баҳолашнинг кўп баллик рейтинг тизимига ўтар экан, замонавий компьютерлар билан мактабни қайта жиҳозлаш муҳим. Чунки, барча ўқувчи тўплаган баллар ҳақидаги ахборот, уни машина хотирасига киритиш, тестларни компьютер орқали ўтказиш, уни тузишда бевосита ўқувчи ижодидан фойдаланиш керак. Учинчидан мактабда ёки мактабларaro, лоақал туман халқ таълими бўлимида фақат рейтинг тизимига хизмат қилувчи ксерекс—кўпайтириш техникаси бўлиши керак, деб ўйлайман.

Тўғри, бирор янгилик осонликча амалга ошмайди. Айниқса, мактабдаги туб ислоҳотларни амалга ошириш шу соҳа ходимларига бир юмуш бўлса, уни ота-она ва кенг жамоатчиликка тушунтириш, тарғиб қилиш иккинчи зарур ишдир. Мактаб боласи ҳам оилада, ҳам ўқув даргоҳида доимий назоратда. Илгари, боланинг олган баҳоси сўралганда «уч», «тўрт» дейилса, уни қандай ўқиётганлиги аён бўлар эди. Ҳозир эса ғайриодатий катта сондаги баҳолар айтиляпти. Бу эса кўпчилик ота-оналаримизда тушунмовчиликлар ҳосил қилмоқда. Мен одатий муаллим сифатида бола билими билан қизиқувчи ота-оналардан мактабларга бориб, рейтинг тизимидаги баллар билан синф раҳбарлари, илмий бўлим мудирлари ва фан муаллимларидан муфассал билиб олишларини илтимос қилар эдим. Зеро, қарс икки қўлдан чиқади. Янги усулдаги балларнинг бир қисми уйдаги ўқув фаолиятида ҳам тўпланади. Табиийки, уни назорат қилиш хонадон соҳибларининг бурчи.

Бу усул ҳаммани ўқишга, ишлашга ундайди. Ундан таълим-тарбиядаги илғор восита сифатида фойдаланиш мумкин.

Бахтиёр КАРИМОВ,
138-мактабнинг олий тоифадаги муаллими.

Маънавият

ШАЙХ КУБРО АБАДИЯТИ

Шайх Кубро ал-Хивақий ким бўлган, унинг аҳамияти ва абадияти нимадан иборат? Бу борада мухтасар равишда тўхталиб ўтадиган бўлсак, Хива ва Хоразмнинг забардаст ўғлони бўлмиш Аҳмад ибн Умар Абул Жанноб Нажмуддин ал-Кубро ал-Хивақий ал-Хоразмий 1145-1221 йилларда ижод қилган ва фаолият кўрсатган. У дастлабки маълумотини она шаҳри Хивада ҳосил қилгач, илм истаб Ажам ва Араб юртларига кетади. Ёш, жасур ва толмас толиби илм қайси юртда ва шаҳарда йирик олим номини эшитса, ўша жойга бориб, муайян донишманд суҳбатида бўлиб, ҳадис, фиқҳ ва тасаввуф бобида илмлар ҳосил қилган. «Тамммати Кубро», яъни «Енгилмас Кубро», деган ном соҳиби бўлмиш ёш ва навқирон Аҳмад қаерга борса, илм соҳиблари билан дадил ва мантиқли баҳслашган ва ҳамиша улар устидан ғолиб келган. Форс ва Араб юртларидаги Рузбеҳхон Ваззон ал-Мисрий, табризлик олимлар Имом Абу Мансур Хафза, Шайх Бобо Фараж ҳамда сухрафардий тирик машойихлар Шайх Аммор Ёсир, Шайх Исмоил Касрийлардан ҳам таълим олади. Рузбеҳхон истеъдодли йигит Аҳмадни яхши кўриб қолиб нафақат шогирд, балки домад (куёв) ҳам қилиб олади. Устоди ва қайнотаси Шайх Ваззон ал-Мисрий маслаҳати билан «Нажмиддин (дин юлдузи), «Кубро» (улуғ) номларини қозонган Нажмиддин Кубро 40 ёшида мунтазир мутасаввиф донишманд сифатида ўз ватани Хоразмга қайтиб келади ва хонақоҳ қурдириб, янги «Кубравия» тариқатига асос солади, шу номдаги ўзининг янги таълимотини бошлайди. Мажддуддин Боғдодий, Сайфуддин Бохарзий, Саъдуддин Ҳамувий, Разнуддин Али-е Лоло, Розий, Геймий, Бобо Жандий, Баҳовуддин Валад каби юздан ортиқ йирик мутасаввиф донишмандларни тарбиялаб вояга етказади. Шунинг учун ҳам Шайх Кубро тасаввуф ва урфон оламида «Шайхи валитарош» («валийлар тарбияловчи Шайх»), деган юксак номга эга.

Кубравия тариқатидан кейинги асрларда бутун Ислом олами бўйлаб «Фирдавсия», «Нурия», «Рукния», «Хамадония», «Иғтишония», «Нурбахшия» ва «Неъматуллоия» тариқатлари пайдо бўлган. Шу нарсани алоҳида таъкидлаб ўтайликки, «Кубравия»нинг «Нурбахшия» шохобчаси орқали келиб чиққан «Неъматуллоия» тариқати бизнинг замонамизгача етиб келган. Эронда пайдо бўлган «Неъматуллоия» тариқатининг шайхи Доктор Жавод Нурбахш Эрондаги ҳумайнизм режими билан чиқиша олмай, Европага кетиб, Лондонда марказ очган. Ҳозир Доктор Жавод Нурбахш раҳбарлигидаги «Неъматуллоия» тариқатининг шохобчалари Осиё, Европа ва Африка мамлакатларида фаолият кўрсатмоқдалар.

Ҳозирча бизга Шайх Кубро қаламига мансуб: «Миллат ва дин Шайхи ал-Кубронинг асарлари ҳақида рисола», «Шарҳи рисолаи одоби зокирин», «Рисолаи Шайх Нажмиддин», «Фавойихи жамол», «Рисолаи алал-ҳойим» асарлари маълум. Шулардан юқоридаги учтаси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтимизнинг қимматбаҳо қўлёзма асарлар хазинасида сақланмоқда. Ушбу уч асар тошкентлик шарқшунослар томонидан ўзбек тилига таржима қилинди ва яқинда нашр қилинади, деб умид қиламиз.

Маълумки, Шайх Кубро забардаст мутасаввиф рубоийнавис шоир ҳам бўлган. Унинг 25 та рубоийлари устоз Е. Э. Бертельс томонидан турли қўлёзма манбалардан қидириб топилган ва унинг «Тасаввуф ва тасаввуфий адабиёт» номли тўпламида форс тилида нашр этилган ҳамда шоирларимиз Жамол Камол ва Абдулҳакимлар томонидан ўзбекчага таржима этилиб, шеър мухлисларига тақдим қилинган.

Шайх Кубро араб ва форс тилида ёзилган илмий-фалсафий асарларида ва рубоийларида ўзининг қимматбаҳо илмий-фалсафий, тасаввуфий-дафоний, чуқур илоҳий-инсоний ва маънавий фикрларини баён этган. Айниқса, ҳазрати Кубронинг «Фавойиҳи жамол ва фавотиҳи жадод» асарида унинг тариқати ва таълимотидаги асосий фикрларга дуч келамиз.

Забардаст мутасаввиф донишмандимизнинг ҳалоллик, поклик, тўғрилик, меҳр-шафқат, мурувват, художўйлик, меҳнатсеварлик, ватанпарварлик, олийҳимматлилик, жавонмардлик, футувват сингари умуминсоний, умумисломий, олий илоҳий, инсоний, пок ахлоқий қадриятлари билан ошно бўламиз.

Масалан, мазкур асарида Шайх Кубро ўз таълимотидаги асосий мақсад ва туб моҳият тўғрисида ёзади: «бизнинг тарихимиз олий кимё йўлидир, шу йўл билан биз оддий маъданларни тиллога айлантирамиз». Бу «оддий кишиларни тарбиялаб, вояга етказиб, баркамол инсонга айлантирамиз», деган фикрдир. Яъни, барча исломий тасаввуфий тариқот ва таълимотларда бўлганидек, Кубравияда ҳам инсон тарбияси, унинг камолоти, мукаммал ва баркамол инсон яратиш ва уни шу йўл билан Оллоҳ таоло васлига йўналтириш асосий ғоя бўлган. «Фавойиҳи жамол ва фавотиҳи жалол» асарида мутасаввиф донишманд бобокалонимиз Шайх Кубро ҳазратлари Худо ва Инсон, ишқ ва муҳаббат, шариат, тариқат, маърифат ва ҳақиқат, вақт, ҳувият, ваҳдоният, ваҳдати вужуд тушунчалари ҳақида ажойиб, қимматбаҳо илмий-фалсафий, тасаввуфий-дафоний ҳамда маънавий фикрларини очиқ-ойдин баён этганлар. Масалан, Ҳазрати Шайхимизнинг Ватан ҳақидаги мана бу фикри шу кунларда бизлар учун бағоят муҳимдир: «Ватан деб, Ватан озодлиги ва истиқлоли йўлида шаҳодат жомини нўш айлаш Тангри таоло васлига эришиш билан баробардир». Ҳазрати Кубро ўзларининг бундай олижаноб фикрларини нафақат айтганлар ва ёзганлар, балки амалда исбот ҳам этганлар. 1221 йил 3 июль куни Муҳаммад Хоразмшоҳ тожу тахтни ташлаб Урганчдан қочиб кетгач, 76 ёшга келган мўйсафид Ҳазрати Шайхимиз бир қўлларида асо, иккинчи қўлларида тасбеҳ ушлаб, халойиқдан лашкар тўплаб, уларни озодлик ва истиқлол учун қонли курашларга ундаганлар, ўзлари Мўғул истилочиларига қарши олиб борилган тенгсиз ва қонли қирғин-барот жанглари асносида қаҳрамонона ва жасурона шаҳид бўлганлар.

Бузургвор ватанпарвар мутасаввиф донишманд ва инсонпарвар шоир, қаҳрамон саркарда, шерюрак Инсон ўзининг ибратомуз ҳаёти, баракали ижоди, бағоят жўшқин ва хайрли фаолиятлари билан ўзидан кейинги авлодларига катта таъсир ўтказган. Кубравий донишманд Баҳовуддин Валаднинг фарзанди аржуманди бўлмиш мавлоно Жалолиддин Румий бир рубоийсида ўзининг Шайх Кубродек муҳташам зотларга мансублигини мана бундай улкан ғурур ҳисси билан ифодалаган:

«Биз ўшал муҳташам зот,
қўлида доим соғар,
На ўшал муфлис зотким,
тутган доим буз лоғар,
Пок Иймон тўла қадаҳ бир
қўлимизда бўлса,
Бошқа бир қўлимизда
доим парчали кофар».

Ҳазрати Навоий ўзининг бир шеърида Шайх Куброни юксак эъзозлаб, «Шайх Нажмуддини Кубро — Қутби даҳр», десалар, Султон Ҳусайн мирзо Бойқаро бир куни Ҳиротда Алишер Навоий билан суҳбатлашиб ўтириб: «Агар мен шоҳ бўлмаганимда Ҳазрати Шайх Нажмуддин Кубронинг муборак мақбараларини поклаб, тозалаб юрган жорукаш, яъни фаррош бўлур эдим», деган эканлар.

Демак, Қутби даҳр, бузургвор мутасаввиф донишманд ва улуғ инсонпарвар шоир, қаҳрамон саркарда, жасур ва шерюрак бобокалонимиз Шайх Нажмуддин Кубро нафақат Хиваю Хоразм, наинки ота Туркистон, балки бутун Ислом оламининг, бутун инсониятнинг улуғ фахри ва буюк ифтихоридур. Бузургвор ватандошимиз, ҳазрати Шайх Кубронинг оламаро буюк аҳамияти, безаволлиги ва абадияти ҳам шунда, деб ўйлаймиз.

Ориф УСМОН,
ЎзФА Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг етакчи илмий ходими, филология фанлари доктори.

Шаҳримизда тарихий бинолар замонавий қурилишлар билан уйғунлашиб ажойиб манзара касб этган.
Рашид Галиев олган сурат.

Тилимизнинг луғат таркибида минг-минглаб сўз ва иборалар бор. Уларнинг англашган маъноси, имлоси, талаффузи, қўлланиши ва бошқа хусусиятлари бўйича қатор луғатлар нашр этилган. Лекин ҳозирга қадар ўзбек тилида сўзларнинг келиб чиқишини кўрсатиб берадиган махсус этимологик луғат яратилмаган эди. Луғатчилигимиздаги бу бўшлиқ яқинда тўлдирилди. Тошкент Давлат дорилфунунининг «Университет» нашриёти филология фанлари докторлари, профессорлар Шавкат Раҳматуллаев, Миразиз Миртожиев ва доцент Муҳаммаджон Қодировларнинг «Ўзбек тилининг қисқа этимологик луғати»ни чоп этди. Бу иш этимологик луғат тузиш бўйича дастлабки таж-

Матбаа

МУХТАСАРУ МУКАММАЛ

риба бўлиб, унда унли товуш билан бошланадиган жами 600 га яқин сўзга этимологик талқин берилган.

Этимологик талқинда сўзларнинг мазмун ва шакл (товуш) жиҳатига асосий эътибор қаратилган. Айтиш зарурки, бугунги кунда туб сўз сифатида баҳоланувчи сўзларнинг кўпчилиги тарихан ясама бўлган, яъни ўзак ва қўшимчадан таркиб топган. Масалан, луғатда кўрсатилишича, ҳозирги ўзбек адабий тилида фаол қўлланувчи «идиш» оти қадимги туркий тилда «йиғ» маъносини англатган «иди» феълига от ясовчи — «ш» қўшимчасини қўшиш орқали ясалган. Бу сўз «нарса солиб қўйиш буюми» маъносини билдиради. «Ўрмон» сўзи ҳозирда «дарахтлар билан қопланган кенг майдон» маъносини англатади. Аслида бу сўз қадимги туркий тилдаги «дарахт» маъносини билдирган «ўр» отидан — «ман» қўшимчаси билан ясалган ва «кўп дарахт» маъносини ифода этган.

Луғат муаллифларининг «илон», «ариқ», «орол», «илғор», «уват», «отар», «овуд», «илиқ», «ўтов», «ўчоқ», «ўлан», «ўрда» қаби сўзларнинг келиб чиқиши ҳақидаги фикр-мулоҳазалари ҳам диққатга сазовордир. Хусусан, уларнинг ёзишича, «илон» сўзи қадимги туркий тилдаги «қимирла, жил» маъносини англатган «йил» феълига — «ан» қўшимчасини қўшиш билан ясалган.

Яна луғатда таъкидланишича, «ажра», «ажрим», «ажриқ» сўзларининг ўзаги бир хил бўлган,улар «айир» сўзига турли қўшимчаларни қўшиш орқали вужудга келган. Вақтлар ўтиши билан турли товуш ўзгаришлари юз берган. «Ажра» сўзи ҳозирда «алоҳида бўл», «ажрим» — «икки томонни келиштирув қарор», «ажриқ» — «илдизидан тармоқланиб ер бағирлаб ўсадиган ёввойи ўт» маъносини ифода этади.

Бундан ташқари, луғат билан танишган китобхон ҳайвон, парранда, қуш номларидан айғир, арслон, арғумоқ, олапар, улоқ, итолғи, укки, ўрдак; ўсимлик номларидан арча, исириқ, исмалоқ, итоғиз, жуғрофий атамалардан ирмоқ, овул, орол, унгур, ўзан, ўр; қариндошликни билдирувчи сўзлардан она, опа, оға, ука, эгачи; озиқ-овқат номларидан угра, ун, уточ, оқишоқ; нарса-буюмни ифодаловчи сўзлардан игна, эгов, ўроқ, ўқлоқ, ўғир, эшкак, илгак; инсон узви номларидан ияк, оғиз, оёқ, ичак, умуртқа, ўпка, ўмгак, энгак, ўнгач сингари сўзларнинг келиб чиқиши ҳақида етарли билимга эга бўлади.

Шунингдек, луғатда «илигузилди», «искабтопар», «уйкўрар», «ичкуёв», «учовора», «оқпар», «олачалпоқ», «ичкуяр», «итоғиз» каби қўшма сўзлар; «ували-жували», «остин-устин», «очин-тўқин» сингари жуфт сўзларнинг этимологияси тўғрисида ҳам асосли фикрлар баён қилинган.

Китоб муаллифлари луғатни тузишда кўплаб тарихий манбалардан, жумладан Маҳмуд Қошғарийнинг «Девони луғатит турк», А. К. Боровковнинг «Ўрта Осиё тафсирий лексикаси», Э. В. Севортяннинг «Туркий тилларнинг этимологик луғати», Л. З. Будаговнинг «Туркий тиллар қиёсий луғати» ҳамда «Русча-ўзбекча», «Ўзбекча-русча» луғатлардан, «Ўзбек тилининг изоҳли луғати», «Ўзбек халқ шевалари луғати»дан фойдаланишган.

«Ўзбек тилининг қисқа этимологик луғати» ҳар бир ўқувчида маълум даражада қизиқиш уйғотади, уларда миллатимиз қалби — она тилимизга бўлган меҳру муҳаббатни янада орттиради.

Носиржон ОХУНОВ,
филология фанлари номзоди, доцент.

Ранг-баранг олам

«ШОВ-ШУВ ОВЛОВЧИ»ЛАР

Папарацци... Машҳур кишиларни, уларнинг нималар билан шуғулланиб юрганликларини лаҳзаларга муҳрлаш илинжида доимо елиб-югурадиган беҳаловат сураткашларни Оврупода шундай деб аташади. Илк бор бу сўз Феллинининг «Ширин сўз»ида янграганди: шов-шув кадрлар деса, ҳеч нарсадан қайтмайдиган аллақайси сураткашнинг исми Папараццо бўлган экан. Шундан буён бу исм мажозий маънода қўлланиб келиняпти. Папарацциларнинг малика Диана фожиали ҳалокатидан сўнг номлари тилдан тушмай қолди.

Папарацциларр машҳур одамларнинг шахсий ҳаётларига доир суратларини, маълум бўлишича, жуда катта пул эвазига сотишаркан. Тутуриқсиз нашрлардан тортиб, то нуфузли матбуотгача бундай «дурдона»ларни жон деб сотиб олишаркан.

Папарацциларр дейлик, шундай ахборотнинг «ҳидини олишди»: нима дейсан, Дешаван хотинини ташлаб, ёш бир жазманни топиб олибди. Дешаван ва унинг жазмани ҳақидаги суратлар салкам 50 минг франк туради. Албатта, бу Австриянинг Альп тоғларида актёр Винсент Линдон билан чанғи учиб юрган малика Монако Каролинанинг нархи 800 минг франкка баҳоланадиган суратлари олдида гапиришга ҳам арзимайди.

Папарацциларнинг ҳам ишлари доим силлиқ кечавермас экан. Уларни истаган пайтда полиция ўз таъқиби остига олиши мумкин. «Бизнинг ишимизнинг етмиш фоизи омадсизликдан иборат, — дейди Оврўподаги машҳур папарацциларрдан бири Паскал Ростэн. — Лекин мана шу қолган ўттиз фоиз биз учун улкан имкониятдир».

Кўп ҳолларда папарацциларр профессионал сураткаш бўлмайдилар. Уларнинг бирдан-бир мақсади — бадиий жиҳатдан пишиқ фотосурат ишлаш эмас, балки пайт пойлаб «лаҳзани муҳрлаш», фактни тасвирга тушириш, шу тариқа фотоҳужжат яратишдан иборатдир.

Бугунги кунда ҳақиқий папарацциларр ниҳоятда озчиликни ташкил қилади. Уларни Фанцияда, Италия, Испания ва Буюк Британияда учратиш мумкин. Шундай бўлишига қарамасдан, улар орасидаги рақобат ниҳоятда кучли. Папарацциларр «кун кўриш» учун яхши алоқаларга эга бўлишлари, қатъиятли, энг муҳими — сабр-бардошли бўлишлари лозим. «Арзийдиган маҳсулот», айтайлик,Йоркск герцогинясининг ўз молиявий маслаҳатчиси оғушида тушган суратини «қўлга киритиш» учун ойлаб, ҳатто ундан ҳам кўпроқ тайёргарлик кўришга тўғри келади. «Папарацциларнинг ҳаёти корридага ўхшаб кетади: биз ҳаммамиз буқалар билан жангга киришаётган ўзига хос тореадорлармиз», деган эди ўз даврида Феллинининг машҳур «Ширин сўз»идаги сураткаш учун прототип бўлиб хизмат қилган етмиш ёшли Тацио Секкиароли.

Уларни ҳамма жойда: Майорка меҳмонхоналари ёнидаги гавжум жойларда, Мадрид ва Монте-Карлодаги ҳашаматли ресторанларда, Франг Ривьераси клубларининг кундалик мижозлари орасида, Сен-Тропеза палмалари ва Сен-Моритцдаги ям-яшил дов-дарахтлар панасида учратиш мумкин, бироқ одамлар оқимида дарҳол ажратиб олиш ғоят мушкулдир. «Нима дейсиз, малика Стефани Маврикияга жўнаб кетибдими? Номаълум эркак билан-а?» Шу ва шунга ўхшаш ахборотларга эга бўлиш учун папарацци ўнлаб кечаларда бедор бўлиши, юзлаб суҳбатларни «тинглаб» қулоқ осиши, кўпсонли «ахборотчи»ларга пул тўлашига тўғри келади.

Ҳар бир мамлакатда папарацциларнинг ўзига хос ёзилмаган қонун-қоидалари бор. Мана масалан, «мен ҳеч қачон дафн маросимларида ёки беморлар палаталарида иш билан шуғулланмайман», дейди марҳума малика Диананинг шов-шувларга сабаб бўлган суратлари билан «шуҳрат» қозонган Жейсон Фрейзер. Испанияда эса бундан фарқли ўлароқ, мозор ва касалхоналар папарацциларр учун энг севимли «ов» қиладиган жойлар ҳисобланади.

Наҳотки ана шундай суратларни нашр этиш папарацциларнинг «қурбонлари» томонидан норозиликлар туғдирмайди, деган ҳақли савол туғилиши табиий. Масалан, Францияда одамларнинг розилигисиз уларнинг суратларини тарқатишни тақиқловчи қонун бор. Хўш?.. Парижда чиқадиган, бундан ўн йил муқаддам ташкил этилган, папарацциларр «маҳсулотларининг» асосий буюртмачиси бўлган «Вуаси» ҳафтаномасини йилига ўн-ўн беш марталаб судга беришади. Кўп ҳолларда бу нашрга 25 мингдан 50 минггача франк миқдорида жарима солинади. Йиллик даромади 200 миллион франкни ташкил қиладиган журналга бунча пул нима деган гап! «Суд жарималарини тўлаш, — бу, бюджетимизнинг шунчаки бир нуқтасидир», — дейди «Вуаси»нинг бош муҳаррири Патрик Мареско елка қисиб.

Оврупонинг журнал бозори, айниқса, кейинги йилларда шов-шувли материалларга ташна бўлиб бормоқда. Кўпгина мамлакатларда папарацциларр «ижоди» учун чекланмаган имкониятлар яратиб бераётган кўплаб махсус нашрлар пайдо бўлди. Италияда чиқадиган «Новелла 2000», Франциянинг «Вуаси», «Иси-Пари», «Интервью», «Испаниянинг «Ола!», Буюк Британиянинг «Хелло!» сингари журналлари шулар жумласидандир. Бундай журналларнинг ноширлари ўз ишларини катта бизнес деб ҳисоблайдилар. Уларнинг айтишларича, фотосуратларда очликдан азоб чекаётган Сомали болаларини ёки Сараеводаги даҳшатли портлаш лавҳаларини кўраверишга одамларнинг жонига текканмиш. Масаланинг ахлоқий томонларини эслатгудек бўлсангиз ҳам, уларнинг жавоблари тайёр: кимдаким эълон қилинаётган суратлардан ранжиётган бўлса, бундай журналларни сотиб олмай қўя қолсин, тамом-вассалом.

Нима ҳам дейсиз, бундай нашрларга талаб кун сайин ошиб бормоқда. Уларнинг тиражлари тобора ошиб, хўжайинларига эртаклардагидек даромадлар келтирмоқда.

Хориж матбуоти асосида
Мирзаали АКБАРОВ
тайёрлади.

Германияда Ўзбекистон маданияти кунлари

НЕМИС ДИЁРИДА САНЪАТИМИЗ БАЙРАМИ

10-15 ноябрь кунлари Германия Федератив Республикасида Ўзбекистон маданияти кунлари бўлиб ўтди. Ана шу тадбир иштирокчиси Ўзбекистон Республикаси фан арбоби Наим Каримов бу ҳақда шундай ҳикоя қилади:

— Энг аввало шуни айтишим кераккки, ушбу биз иштирок этган Германиядаги Ўзбекистон Республикаси маданияти кунлари учинчиси экан. Бундай дийдорлашувларнинг анъанага айланиб бораётгани қувончли ҳолдир. Германиянинг бизга бўлган дўстона муносабати ўзбек ва немис халқлари ўртасидаги маданий, маърифий, иқтисодий, илмий-техник алоқаларнинг тобора мустаҳкамланишига асос бўлаяпти.

Германиядаги ватанимиз маданияти кунлари ниҳоятда сермазмун ўтди. Берлиннинг маданият, сиёсат, фан-техника, иқтисодиёт доираларининг нуфузли вакиллари билан дўстона мулоқотда бўлдик.

Маданият кунлари тантанали очилишидан бир кун аввал Берлиндаги Гумбольт номидаги университетда машҳур шоиримиз Чўлпоннинг 100 йиллигига бағишланган «Чўлпон ва XX аср ўзбек шеърияти» мавзусида илмий анжуман бўлиб ўтди. Унда профессор Энтеборг Болдауф «Чўлпон ва Фитратнинг ўзаро ижодий муносабатлари», доктор Зигрид Клайнмихель «Чўлпоннинг «Ёрқиной» пьесаси тўғрисида», доктор Михай жаноблари «Чўлпон ва татар шоирлари ижодий алоқалари» тўғрисида маърузалар қилишди. Энг қувончлиси анжуманда Туркиядан келган ёшлар, ўзбек тилини ўрганаётган немис ёшлари катта қизиқиш билан иштирок этишди. Профессор Болдауф раҳбарлигида ўзбек ва туркий тилларни, халқлар маданиятини ўрганиш шарқшунослик мактаби вужудга келаётганидан жуда хурсанд бўлдик.

Берлиндаги энг катта, энг ҳашаматли «Форум» меҳмонхонасининг муҳташам залида Германия Федератив Республикасида Ўзбекистон маданияти кунларининг тантанали очилиш маросими бўлди. Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов ҳамда Берлин бургомистри халқларимизнинг дўстлиги ҳақида сўзладилар. Шу ерда ўзбекистонлик санъат усталарининг катта концерти бўлиб ўтди. Дастурхон атрофида олимлар олимлар билан, иқтисодчилар иқтисодчилар билан, ўзбек тадбиркорлари немис ҳамкасблари билан суҳбатга киришиб кетдилар.

Маданият кунлари давомида асосан Берлинда бўлдик. Шаҳарнинг ниҳоятда озодалиги, одамларнинг бир-бирига муносабати, экологик муаммоларнинг ижобий ҳал этилаётганини кўрдик. 1945 йилда уч буюк давлат вакиллари иштирокида битим имзоланган Потсдамга бордик. У ерда Янгисарой бор экан. Ниҳоятда ҳашаматли экан.Унинг хоналарининг ичкарисидаги деворлар расмлар билан безалган. Шу ерда XVII асрда рассом Андреа Чезиа ишлаган «Султон Боязиднинг Амир Темур ҳузурига олиб келиниши» номли ниҳоятда катта — бўйи 10 метрдан кам эмас — полотноси бизни ром этди. Агар ушбу суратдан нусха олиниб, Темурийлар тарихи давлат музейига қўйилса, айни муддао бўларди.

Санъаткорларимиз турли ташкилотларда, клубларда ўз маҳоратларини намойиш этишди. Ўзбекистон халқ артисти Насиба Абдуллаева раҳбарлигидаги «Самарқанд» ансамбли Берлиндаги «Дивади» ёшлар клубида немис санъаткорлари билан катта концерт намойиш этишди. Тушган маблағни эса Оролбўйи болаларининг соғлиғини, турмушини яхшилаш учун ҳадя қилишадиган бўлишди.

Берлин шаҳрида жуда ҳам музейлар кўп экан. Имкон борича бориб зиёрат қилдик. Ислом музейи ҳам мавжуд экан. У ерда Қуръони Каримнинг мўътабар нусхаси, Мирзо Улуғбекнинг «Зижи Кўрагоний» асарининг асл нусхаси, Улуғбек расадхонасининг ғоятда нозик ишланган бир талай асбоблари ҳам бор экан... Улуғбекнинг астрономик фаолиятини ўрганадиган олимларимиз бориб танишсалар, фақат фойда бўлади.

Қадим Юнонистон маданиятига бағишланган музей ҳам бор экан. Олиб келинган экспонатларга мослаб бинолар қурилган. Қандай баландликда бўлса шундайлигича тикланган. Мен музейни томоша қила туриб, Афросиёб шаҳри топилмаларини ўйладим. Ҳозир бу шаҳарда қазилма ишлари олиб бориш тўхтатилган. Самарқанддаги ушбу ноёб шаҳарни сақлаш борасида немис биродарларимизнинг тажрибасидан ўргансак бўлармикин?

Эсингизда бўлса Чўлпоннинг «Кеча ва кундуз» романида унинг қаҳрамони «Хельсинкида дўконларим бор» деб айтади. Хельсинкидаги бир кутубхонада бизнинг газеталаримиз, «Оина» сингари илк бор нашр этилган журналларимиз, Чўлпоннинг асарлари ҳам бор экан. Немис биродарларимиз ушбу ноёб маданий ёдгорликларнинг микроплёнкаларини ўзларида авайлаб сақлашар экан. Микроплёнка олиш учун кўп маблағ талаб қилинмас экан. Буни ҳам ўйлаб кўрсак яхши бўларди. Балки Чўлпон романининг «Кундуз» қисмининг дараги топилар.

Шеърият билан бошланган маданият кунлари шеърият билан давом этди. Ардоқли шоирларимиз Эркин Воҳидов ва Абдулла Ориповларнинг шеърий кечаси бўлиб ўтди. Кечада уларинг шеърлари ўзбек, немис, турк тилларида жаранглади.

Германиялик кино мухлислари «Шум бола». бадиий фильмини завқ билан кутиб олишди. Шавкат Маҳмудов олиб борган янги ҳужжатли фильми ҳақида ҳам илиқ фикрлар изҳор этилди.

15 ноябрь куни эса Берлиннинг энг ҳашаматли саройида маданият кунларининг тантанали ёпилиш маросими бўлди. Республикамиз маданият ишлари вазири Х. Жўраев самимий кутиб олганликлари учун мезбонларга чуқур миннатдорчилик изҳор этди. Шу куни дастурхонга ўзбек расми бўйича ош тортилди. Ниҳоятда дилкаш суҳбатлар бўлди.

Германияда Ўзбекистон маданияти кунлари тобора мустаҳкамланиб бораётган дўстлик алоқаларимизнинг янги саҳифаси бўлиб қолиши шубҳасиздир.

Толиб САЪДУЛЛА ёзиб олди.

Ибратнома

СЕНИНГ БИР КЎЗИНГ КЎР ЭКАН

Ўтган замонларда бир кўзи ожиз, бой-бадавлат йигит уйланибди.

Йигит уйига меҳр қўйган, яхши феълли мусулмон эди. Ҳар оқшом уйига қучоғини тўлдириб нарсалар олиб келарди. Хотини эрини қувонч билан кутиб олиб ҳурмат кўрсатар эди.

Орадан йиллар ўтибди. Йигитнинг иши бирдан орқага кетибди-ю бир кун уйига қўллари бўш келибди.

Хотин ақли оз, феъли ёмон ва тарбияси яхши эмаслигидан, эри уйга кирар-кирмас:

— Вой, Афандим, сизнинг бир кўзингиз кўр экан-а!.. — деб юборибди. Кўпни кўрган ул одам:

— Хоним, шу кунгача кўрмаганмидинг, — деб совуққонлик билан жавоб берибди. Бефаҳм хотин унга:

— Шу пайтгача қўлингизга қараб, кўзингизга қарашга вақт бўлмаганди, — дебди.

— Хоним, — жавоб берибди ул одам, — эрингнинг икки кўзи кўрдир. Кўр бўлмаса бош оғриқ қилиб, сен каби ақли қисқани олармиди?

Қиссадан ҳисса шуки, фақат ақли қисқа аёлгина ўзига берилган неъмат қадрини билмайди. Шу пайтгача эрининг кўзини кўрлигини кўрмай, айтмаган хотин энди кўрадими?

Ақлли, фаросатли ҳар бир аёл эрининг қадр-қимматини баланд тутиб, унинг қадрига етиб, унга меҳрибон бўлади. Шундагина оилада тинчлик ва тотувлик барқарор бўлади.

Моҳира КАРИМОВА тайёрлади.

Ниҳол

БОЛАЛИК

Мен ҳам сиздай бола эдим,
Минг хаёлга борар эдим.
Машинам ҳам бўлар эди,
Газни босиб учирардим.
Бир лаҳзада ерни кўкка,
Кўкни ерга кўчирардим.
Бир кун кимдир: — Тўхта! — деди
Тормоз бериб шарт тўхтатдим.
Қарасам-чи, милиционер,
Қаршисида тошдек қотдим...
— Бундай қувиб ҳайдама-да.
— Кечирасиз, — дедим аста.
— Шундай бўлсин, яхши йигит.
Танишволдик ҳам бир пасда.
— Эртами-кеч бир гап бўлса...
Нечтасини шўри қурар...
Роса қойил киши экан,
Гоҳ тўрсайиб, гоҳи кулар.
Бу ҳовлиқиб югуришлар,
Ўйлаб кўрсам хаёл экан.
Катта-кичик кўрган борки
Бу ишимга ҳайрон экан.

ИСРОФГАРЛИК

Ҳеч нарсани исроф қилманг,
Қадрланг-у, азиз тутинг.
Нон ҳам нон ҳа, ушоғи ҳам,
Бундан фақат бахтни кутинг,
Сиз бехатар, исрофгарлик
Йўқ ерларга олиб борар.
— Қани ҳадеб олға ундаб,
Ўзи кетда қолиб борар.
Қоқиласиз, чайқаласиз.
Исрофгарлик шундай нарса.
Уч-тўрт кунда кўзингизни,
Мошдек очар, нари борса.
Азиз тутган киши борки,
Номи элда доим улуғ.
Кекса, ёшга эътиборли,
Ризқи-рўзли; балли, қуллуғ!

ШАПАЛОҚ

Дадам мени чақириб,
Бир шапалоқ урдилар.
Урдилару негадир,
Юзларини бурдилар.
Қулоқларим шанғиллаб,
Кўзим тинди, ҳа шунга.
— Ўғлим, сени урдим мен,
Келарсан деб ҳушингга.
Яхши гапла пайпаслаб,
Эркалатиб юбордим.
Дадам тўғри қилганлар,
Кечиринг, деб ёлвордим.

Толиб ЙЎЛДОШ.

Турмуш чорраҳаларида

ЮРАКДАГИ ДОҒ КЕТМАЙДИ

Яқинда хизмат юзасидан Шайхонтоҳур туман ҳокимлигига борганимда, туман хотин-қизлар қўмитасининг раиси Саида Жалилова қўлимга бир мактуб тутқазиб: — «Ўқиб чиқинг, газетабоп мавзу», дедилар. Хатни олиб, унга кўз югуртирдим. Унда шундай сатрлар бор эди: «Оилада беш фарзандмиз, икки укам ва икки синглим бор. Мен 6-синфда ўқийман. Укаларим ҳали ёш, энг кичик синглим Умида эндигина тўртга кирди. Дадам касалга чалинганига 7 ой бўлди, шол — тўшакка михланиб қолган. Бувим 70 ёшда. Онамиз бизни оғир аҳволга ташлаб, турмушга чиқиб кетдилар...»

Мен аввалига бу хатда ёзилганларга ишонмадим. Бундай бўлиши сираям мумкин эмас, она бешта норасида гўдагини, бемор эрни, етмиш яшар кампирни ташлаб, турмушга чиқиб кетишини кўз олдимга келтира олмадим. Чунки, умрининг гул фаслини бемор эри ё хотинига, отаси ё оиласига бахшида этган одамлар оз эмас. Бутун ҳаётини волидасидан бевақт жудо бўлган болалар тарбиясига сарфлаган мунис оналар бор. Аммо Азизадек, ҳа шу Азизадек тўшакка михланган эрини, жовдираган бешта фарзандини ташлаб кетган аёлнинг борлиги ҳам ҳақиқат.

Мана, бир неча кундирки, унинг қилмишларини қаламга ололмай азобдаман. Қани энди бари тушга айланса-ю мен яхши Азиза ҳақида, инсофли, бахтли Азиза ҳақида ёзсам. Афсус...

Ҳақиқий аҳволни билиш учун Азиза истиқомат қилаётган маҳаллага равона бўлдик. У билан учрашиб: «Норасида болалару касал эрингизни ташлаб, эрга тегиб олганингиз ростми?» — деб сўрадик.

У бош силкиди. Даҳшатдан қотиб қолдим. Назаримда, ҳозирги дақиқада ҳар қандай сўз, таъна, таажжуб ортиқча эди. Бўлар иш бўлган.

— Нега шундай қилдингиз, Азиза? Наҳотки, виждонингиз қийналмаса? — деб сўрадим. Узоқ чўзилган жимжитликдан сўнг у жавоб бериш ўрнига йиғлашга тушди. Кейин бироз тинчлангач, кўз ёшларини артиб, гўё оддий воқеани ҳикоя қилаётгандай узуқ-юлуқ сўзлай бошлади.

— Ўн ой бўлди... эримнинг оёғи ишламайди, тўшакда ётиб қолди. Кейин... эрим ётган жойида у-бу, деб мени сўкиб, бақираверди. Ўша куниям... ёнида турган шиша банкани менга отди. Кейин... «Бор-е,» деб чиқиб кетдим.

Агар ҳар биримиз турмуш қийинчиликларидан қўрқсак, яшаш учун йўл тополмасак, бизнинг оналик, аёллик бурчимиз, инсонийлигимиз қаерда қолди?

— Сиз яхши гапирсангиз ҳам эрингиз уришавердими?

— Ҳа...

— Кейин қаерга бордингиз?

— Шу... — у ердан кўзини узмай, гоҳ-гоҳ менга қараб қўйиб, гапида давом этди: — бекатда ўтирсам, бир киши машинасида келиб, ҳол-аҳвол сўради. Айтдим. Кейин у: «Юринг бизникига, хотиним, қизларим билан бир кеча ётиб кетарсиз,» — деди. Уйига борсам, ҳеч ким йўқ. Ўзи ёлғиз турар экан...

— Хўп, кейин шу ерда қолавердингиз. Эр-хотин бўлиб яшайвердингиз. Шундайми?

— Ҳа.

— Турмуш мисоли ўйинчоқ! Сиз... ҳозирги эрингизни аввал ҳам билармидингиз?

— Йўқ... Ҳа, билардим...

— Исми ким? Касби-чи?

— Қайсидир бир тижорат фирмасида ишлайди. Исмини айтолмайман.

У ўзини оқлаш учунми ё ўз қилмишидан ор қилибми, яна йиғлай бошлади.

— Менга ёрдам беринг. Болаларимни олиб беринг! — деди. Энди унинг овози дадилроқ чиқди.

— Менимча, болаларингизни биров сиздан тортиб олмаган шекилли, сиз уларни ташлаб кетгансиз. Энди улар... сизни кечиришармикин?

— Кечиришса... қайтиб борардим...

— Кетдик, — дедим Азизага, — ўша болаларингиз, эрингиз ёнига борамиз.

— Мен боролмайман, ҳайдаб чиқаришади...

— Ҳар қалай, болаларингизни кўрасиз-ку? Ўзингизни қўлга олинг.

Йўл-йўлакай Улуғбек ва унинг укалари ўқийдиган мактаб директори, маҳалла оқсоқоли ва ён қўшниларни таклиф қилдик.

Бор ҳақиқатни шулар айтишар, деб ўйлагандим. Эшикдан кириб борганимизда ҳовлида ўйнаб юрган болалар оналарини кўришди-ю, қандайдир алам ва изтироб билан юз ўгириб олишди. Соғиниб, лағча чўғ бўлган юраклар учрашувини кутган эдим. Йўқ, ундай бўлмади. Бирин-кетин уйга кириб кетишди. Ёнимда қотиб турган Азизани аста туртиб қўйдим.

— Борсангиз-чи, Азиза, болаларингизни бағрингизга боссангиз-чи. Ахир, бир ой бўлди чиқиб кетганингизга, соғингандирсиз?

— Кел, Улуғбек, кўришмайсанми? — Азизадан бир ғалати садо чиқди. Меҳрдан йироқ, совуқ бир садо. Улуғбек онасига ғазаб билан қаради-ю кўзига ёш тўлиб, ўзини ичкарига урди. Кўримсиз, қаровсиз бир юпун уй. Уй тўридаги каравотда ётган ўттиз етти ёшлардаги йигит ниҳоятда озиб кетган. У озғин қўлларини каравот четларига тираб, ярим қўзғалмоқчи бўлди.

Унинг исми — Баҳром. Қурилиш ташкилотларидан бирида чилангар бўлиб ишлаб юрганида асаб томирлари шамоллаб, бир кечада иккала оёғи шол бўлиб қолган.

— Шифокорлар қараб турришибди. Ёрдам беришяпти. Худо хоҳласа тузалиб кетаман, — деди Баҳром ишонч билан.

Дадасининг каравоти ёнига тиз чўккан, кийимлари кир, сочлари пахмоқ болаларга, аёл қўлларига зор уй-жойга, меҳр ва парваришга муҳтож беморга, тортиниб-суртиниб юриб бизга дастурхон ёзиб, пиёлаларга чой қуйиб узатган бир кўзи ожиз кампирга ачиниб, Баҳром акага сўз қотдим:

— Сиз кечирсангиз... Азиза қайтиб келмоқчи. Оёғингизга бош уриб тавба қилмоқчи. Фарзандларингиз ҳаққи, кечирасизми? — дедим гарчи шу сўзни сира-сира истамасамда.

Баҳромнинг ҳозиргина кулиб турган катта-катта кўзларига қаҳр-ғазаб тўлди ва совуққонлик билан менга қаради.

— Ичиб турган ошимга чаён тушса — яна шуни ичиб бўладими? — деди.

— Йўқ ичиб бўлмайди!

Ўртага сукунат тушди. Аччиқ сукунат.

— Кетсин, биз унинг бетини кўрмайлик, — йўлакда тик турган Ҳусан отанинг овози эшитилди.

«Келинг, ўтиринг» деганимизга кўнмади отахон.

— Мен, синглим, — деди Ҳусан ота менга қараб, — ўша Азизанинг тоғаси бўламан. Лекин жиянимнинг қилмишидан ерга кирай, деяпман. — Менга қара... — у Азиза томон юзланди, — ўша куни эринг билан урушиб, аразлаб кетган экансан, хўп, рўзғорда бўлади. Хўш ўшанда, опангнинг уйига боргин эди, ойингникида тунаб қолгин эди. Бегона эркакникида нима бор эди? Йўқ, ўзи аввалдан сенинг ниятинг ёмон бўлган. Ҳаётда нималар бўлмайди, ҳаммасига чидаш керак. Нега сен енгиллик қиласан? Ҳа, касал бўлса, эринг касалдир, болаларда нима гуноҳ? Касал қараган фақат сенми? Ҳали эринг тузалиб, юриб кетса, нима деган одам бўласан, бесабр?!

Азиза миқ этмай, ранги ўчиб, лаблари титраб ўтираверди.

— Гапнинг ростини айтсам, —деди ён қўшни, маҳалла оқсоқоли Абдураҳмон ота, — Азизанинг тили ёмон. Болалариниям, эриниям, қайнонасиниям ҳеч чиқиштирмасди. Эшитиб, хафа бўлардик. Насиҳат қилсак, қулоғига олмасди. Ёлғон бўлса, мана ўзи айтсин.

Азиза тикан устида юмалаётгандай безовта бўла бошлади. Бу ердан тезроқ кетгиси келиб, мени имлади.

— Ойинг билан кетасанми, Умида? — деб сўрадим хомуш ўтирганширингина қизалоқдан.

— Йўқ, ойим урадилар, — қизчанинг лаблари титраб ўпкаси тўлди.

— Сен-чи, Азамат?

— Йўқ, бормайман...

Улуғбек эса, ҳа, воқеани ҳаммадан кўпроқ тушуниб, ҳис этадиган Улуғбек ҳамон юм-юм йиғларди.

Укалари Азамат, Нозима, Умида ҳам унга қараб, мўлтираб, ҳиқиллашарди.

Шу топда мен Азизанинг ўкириб юборишини, даст туриб бағри қон бўлган болаларини бағрига босиб, ўпиб-қучиб овутишини, уларнинг оёғига ётиб кечирим сўрашини истар эдим.

Лекин Азизанинг бундай қилишга ҳадди сиғмади, меҳри етишмади.

Сен йиғлама. Улуғбек, ҳали келажакда сен шундай ажойиб йигит бўлиб улғаясанки, кексайган, сочлари оқарган онанг оёғингга бош уриб келади. Сен энди укаларингга ғамхўр, дадангга ёрдамчи, бувингга дастёр бўлишинг керак.

— Баҳром билан бирга катта бўлганмиз, — деб гапга қўшилди Рустам ака, — у ҳалол, пок йигит. Бир кечада оғриб қолганида қаттиқ ачиндим. Энди Азизанинг қилмиши ҳар қандай дарддан ёмон. Юракдан армони, доғи кетмайди. Лекин ишонаманки, Баҳром дўстим тузалади. Ёрдам бериб, хабар олиб турибмиз. Ҳали ёруғ кунлар олдинда.

Бу гапларни эшитган Баҳром аканинг киртайган кўзларида ҳаётга муҳаббат, келажакка ишонч туйғуларини уқдим. У жимжитликни бузиб, бўғиқ овозда аста гап бошлади:

— Мен тирик эканман, болаларимни ҳеч кимга бермайман. Хор қилиб қўймайман. Мана кўрдингизми, атрофимда яхши одамлар бор. Қўни-қўшни, тоғаларим, дўстларим ёрдам беришяпти. Келганингиз учун сизга раҳмат синглим, худди бугун-эрта тузалиб қоладигандек сезяпман ўзимни.

— Тузаласиз, Баҳром ака, фарзандларингизга бош бўлинг, Хайр!

Уйдан чиқиб кетаётиб атрофга назар ташладим. Уй қаровсиз. Кўрпача-ёстиқлар жилди ювилмаган.

Ҳовлига чиқиб, баттар таажжубландим. Саккиз сотихча ер инсон қўлларига зор бўлиб ўт босиб ётибди. Шу ернинг бир қисмига экин экиб, болаларга ризқ-рўз яратиш мумкин эди-ку, Азиза эса фарзандларига меҳр, ризқ беролмай, енгил ҳаёт излаб кетибди.

Азиза биз билан бирга қайтди. Бир кунда топган «эри»нинг уйи олдида машинадан тушиб қолди.

...Меҳрталаб ва парвариштатлаб йигит-ота... Кўзлари жовдираган болалар... Қариганида туртиниб-суртиниб, иш қилиб юрган она... Юпунгина рўзғор, қаровсиз хонадон... кўзим қорачиғида муҳрланиб қолгандай. Барибир ҳаммасининг ярасига малҳам бор. Бу — вақт, одамлар! Лекин Азизанинг «яра»сига даво бормикин?!

Маъмура РЎЗИЕВА.

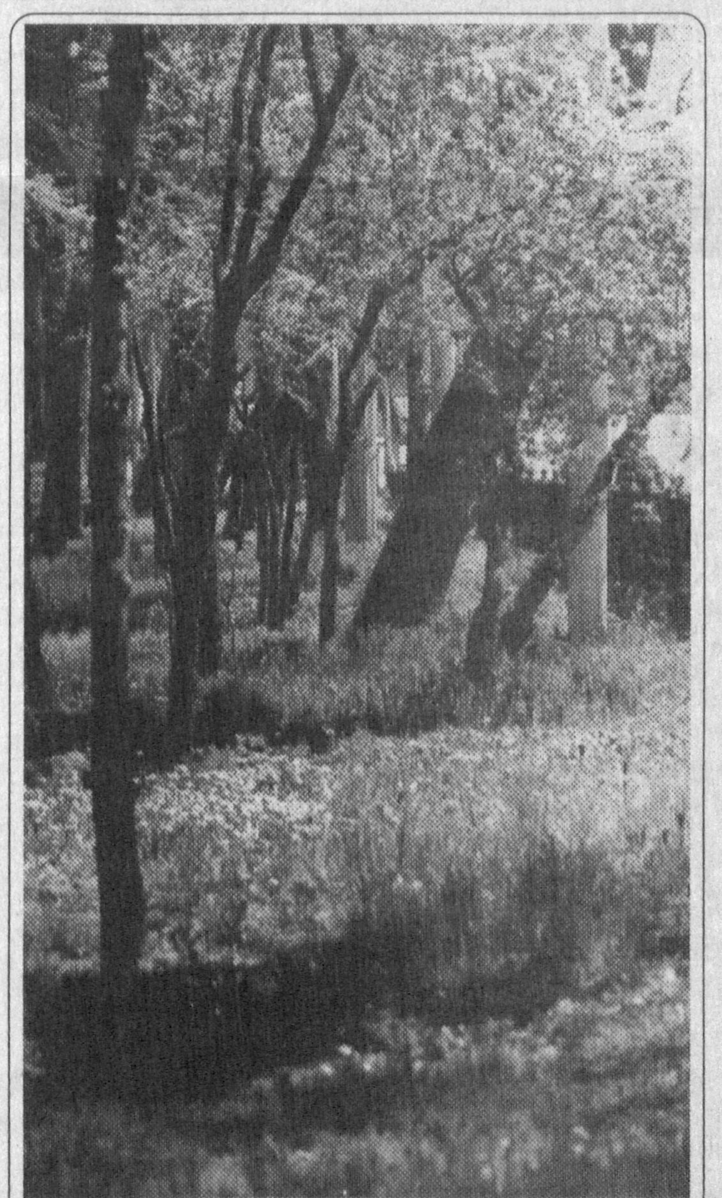

Олтин куз. Уни бугун ҳар қадамда кўрамиз. Тилларанг япроқларда унинг ҳусни мужассам.

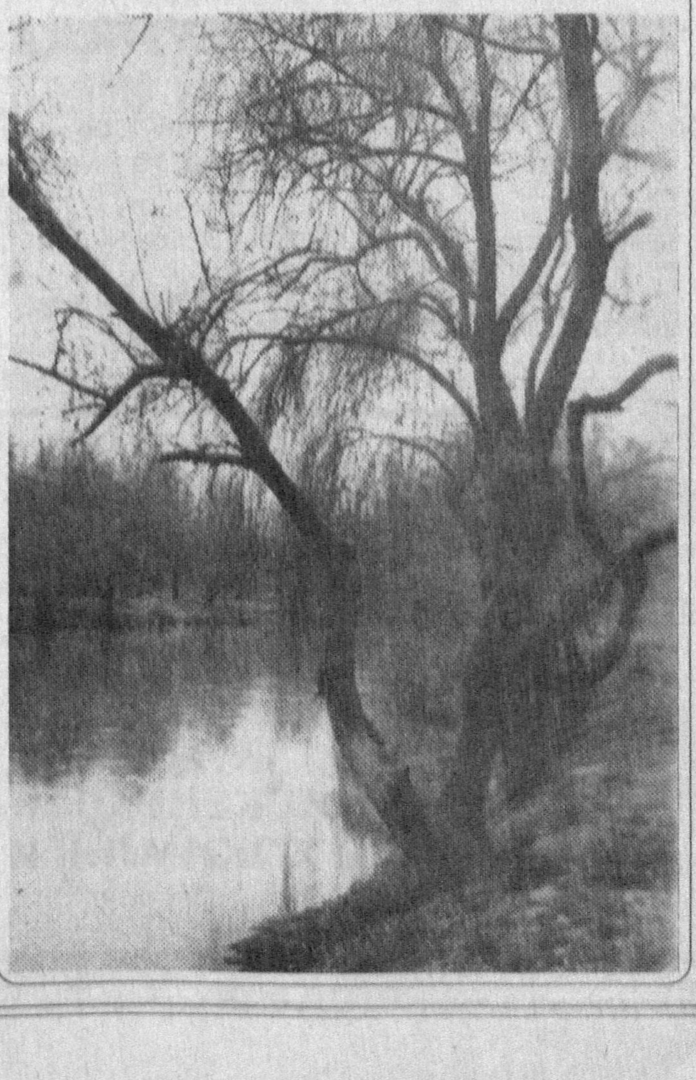

ТАБАССУМ

Бўлғуси куёв билан қайнотаси суҳбат қуриб ўтирган эдилар. Куёв бўлажак қайнотасига қараб деди:

— Менинг на ота-онам, на ака-укам, на опа-синглим бор.

— Бундан чиқди бу дунёда ҳеч кимингиз йўқ эканда?

— Нималар деяпсиз?.. Битта хотиним, учта фарзандим бор.

* * *

Бола: — Амакижон, совғангиз учун катта раҳмат.

Амакиси: — Арзимайди, жиян.

Бола: — Ўзим ҳам бир чақага арзимаслигини биламан. Ойим ким совға берса, раҳмат айтгин дегандилар-да!

* * *

Эрталаб уйқудан уйғондим. Ҳовлида айланиб юрсам деворнинг озгинагина жойида сувоғи тушиб кетибди. Тезлик билан озгина лой олиб ўша жойини тўғрилаб қўйдим. Эртасига қарасам яна ўша жой тушиб ётибди. Кечаги ишимни яна такрорладим. Учинчи, тўртинчи, бешинчи, олтинчи куни ҳам шу ишни давом эттиришга тўғри келди. Еттинчи куни жаҳлим чиққан ҳолда деворга дедим:

— Инсофсиз, ниятинг бузилиб ётиш экан, нега одамни овора қилмасдан биринчи куниёқ айтмадинг? Мен бечора шунчалик заҳмат чекмаган бўлардим.

Девордан шундай садо чиқди:

— Ўзинг инсофсиз экансан! Ҳар куни эрталаб энди гапираман деганимда бир мушт лой билан оғзимни ёпиб қўярдинг-ку! Шу аҳволда қандай қилиб гапирай?!..

Баҳриддин ТУРҒУНОВ.

Анжуманлар

РАҚОБАТБАРДОШ МАҲСУЛОТЛАР

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги стандартлаш, метрология ва сертификациялаш давлат марказида халқаро стандартлар асосидаги сифат тизимлари рақобатбардошлик ва экспорт истиқболларини кенгайтириш кафолати мавзусида семинар бўлиб ўтди.

Мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатини, рақобатбардошлилигини ошириш, экспорт имкониятларини кенгайтириш мақсадида ташкил этилган ушбу анжуманда Ўзбекистон фан ва техника давлат қўмитаси, «Ўздонмаҳсулот», «Фотон» бирлашмаси, «Ўздавстандарт», бошқа корхона ва ташкилотлар вакиллари иштирок этдилар. Унда бозор иқтисодиётини шакллантириш босқичида Ўзбекистоннинг давлат илмий-техника сиёсати, сифат бўйича асосий тамойиллари, қўшма ва кичик корхоналарда ишлаб чиқаришни метрологик жиҳатдан таъминлаш муаммолари мавзуларида сермазмун маърузалар бўлди. Анжуман доирасида ўтказилган давра суҳбатида эса саноатда сифат тизимларини ишлаб чиқиш, жорий этиш ва сертификатлаш муаммолари муҳокама қилинди. Иштирокчиларни қизиқтирган масалаларга мутахассислар атрофлича жавоб қайтардилар. Шунингдек, республикамиз корхоналарида ишлаб чиқарилаётган рақобатбардош маҳсулотлар кўргазмаси ҳамда стандартлаш, метрология ва сертификатлаш бўйича экспозиция билан танишув анжуман қатнашчиларида катта таассурот қолдирди.

Дилмурод ИСМОИЛОВ.

СУРАТЛАРДА: республикамиз корхоналарида ишлаб чиқарилаётган рақобатбардош маҳсулотлар кўргазмасида.

Рустам Шарипов олган суратлар.

БОТКИН ҚАБРИСТОНИДАГИ БЕЗОРИЛИК ҲАРАКАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Тошкент шаҳар Ички ишлар бошқармаси ва Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизматидан олинган хабарга қараганда, шу йил 10 ноябрдан 11 ноябрга ўтар кечаси бир гуруҳ безорилар Боткин қабристонида 9 та даҳма устидаги ёдгорлик қабр тошларини ағдариб ташлаганлар. Бу ҳодиса ҳақида фуқаролар 11 ноябрь куни соат 9 дан 30 дақиқа ўтганда шаҳар Ички ишлар бошқармасига хабар қилишди.

Шошилинч қидирув тадбирларини ўтказиш натижасида, шунингдек, Тошкент шаҳар ва Тошкент вилояти Миллий хавфсизлик хизмати бошқармаларининг ахборотлари бўйича милиция ходимлари жиноят изидан бориб, 11 кишини, шу жумладан 2 аёлни аниқладилар. Безорилик ҳаракатларида иштирок этган бу шахсларнинг ҳаммаси Европа миллатига мансуб кишилардир. Кўрилган чоралар натижасида улардан 5 киши ушланди. Мана уларнинг номлари:

1. Шипицин К. С. — 1978 йилда туғилган.
2. Виницин Л. Г. — 1978 йилда туғилган.
3. Пайгодин А. В. — 1980 йилда туғилган.
4. Табишчев Т. Х. — 1981 йилда туғилган.
5. Новиков А. В. — 1984 йилда туғилган.

Бу шахслар мазкур жиноятни содир этишганини тўла тан олишди. Ҳозир уларнинг қолган шерикларини қидириш ва қўлга олиш чоралари амалга оширилмоқда.

Аниқланишича, юқорида номлари келтирилган шахслар «Сатанисти» («Шайтонпарастлар») яширин диний мазҳабининг аъзоларидир.

Архиерей падар Владимир бу ҳаракат безориликдан иборат бўлиб, мусулмон-насроний муносабатларига ҳеч қандай алоқаси йўқлигини билдирди.

Падар Николай (Боткин қабристонидаги черков) мухбирларнинг саволларига жавоб қайтариб, мазкур можаро безорилик эканлигини, айрим мазҳаблар тарафдорларининг Православ черковини таҳқирлашга уринишидан иборатлигини айтди.

Падар Николай мазкур воқеа юзасидан ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига ариза билан мурожаат қилмаган. Ағдарилиб юборилган барча хотира қабр тошлари ҳозирги вақтда қайта тикланган.

(ЎзА).

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Азиз ҳамшаҳарларимиз ва пойтахтимиз меҳмонлари диққатига!

ТОШКЕНТ

лаҳзали пуллик лотереясида ўз омадингизни синаб кўринг. Сизни ҳар тўртинчи чиптада 100 сўмдан 100.000 сўмгача пул ютуқлари кутмоқда!

Энг омадли ишқибозларимизга эса 500.000 ва 1.000.000 сўмлик пул ютуқлари мунтазирдир!

1000 сўмгача бўлган пул ютуқлари лотерея чипталари сотилаётган жойнинг ўзида тарқатувчилар томонидан тўланади. 5000 сўмлик ва ундан ортиқ пул ютуқларини олиш учун эса Ўзбекистон Халқ банкининг Тошкент шаҳридаги исталган бўлинмаларига мурожаат қилишингиз мумкин.

Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Лотереялар ташкил қилиш бошқармаси «Тошкент» лаҳзали пулли лотереясининг чипталарини тарқатувчиларни ишга қабул қилади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Мовароуннаҳр кўчаси, 6-уй, 3-қават, 46, 47-хоналар.

Тел: 133-91-87.

ТОШКЕНТ ТИЖОРАТ ТЕХНИКУМИДА

Замонавий бухгалтер, компьютерни ўрганиш бўйича 3 ойлик пуллик курсларга ҳужжатлар қабул қилинмоқда.

Ўқиш муддати тугагандан сўнг битирувчиларга сертификат берилади.

Маълумот учун телефонлар: 53-61-31, 53-73-56.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, У. Носир кўчаси, 105-уй.

Ўзбекистон Давлат Жаҳон тиллари университети томонидан 1996 йилда Зулхумор Тўлаганова номига берилган № 121940 рақамли йўқолган диплом **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

«Тошкент оқшоми» таҳририяти жамоаси газетанинг собиқ ходими, «Ўзбекистон овози» газетасининг бўлим мудири Ҳамид Икромовга онаси **Инобат ИКРОМОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ДУШАНБА, 24

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Умрбоқий ва ҳамиша навқирон».
8.45 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.10 Болалар учун «Беш бармоқ». Тележурнал.
9.40 «Олам қўшиққа тўлсин». Мусиқий дастур.
10.00, 14.00, 18.00—Янгиликлар.
10.05 «Шоҳсанам». Хоразм вилояти қўғирчоқ театрининг спектакли.
10.55 «Ўзбек киноси ижодкорлари».
11.15 Кино янгиликлари.
11.30 «Туташ йўллар». Бадиий фильм.
12.50 Тўхтасин Жалилов номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
13.20 «Кел, дўстлашайлик». Мультфильм.
13.30—14.00 Телевизион миниатюралар театри.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Маслёнкалик бузоқча». Мультфильм.
18.25 Эркин кураш. Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги кубоги халқаро турнири.
19.05 «Олам ва одам».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.25, 23.20—Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Қонун ва биз».
21.35 Ю. Розиқов. «Тартиб». Кўп қисмли видеофильм премьераси. 1-қисм.
22.30 Ўзбекистон телерадиокомпанияси дуторчилар ансамблининг концерти.
23.00 «Мутахассис». Кадрлар тайёрлаш миллий дастури.
23.25 «Ахборот».
23.50—23.55 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25 — Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульт-тўплам.
18.35 «Табиат дунёси».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Туризм ҳақида».
20.20 «Мусиқий йўлка».
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.15 «Кинонигоҳ».
22.05 Кундалик.
22.15 «Бешинчи ўлчов».
22.30 «Спорт қитъаси».
23.10—23.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

18.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 18.20—21.35
*
21.35 «Кругозор». Тележурнал.
*
Россия давлат телевидениеси 22.00—22.40
*
22.40 Эълонлар.
22.45 «Марк Твен қарши». Бадиий фильм.
23.55 — 00.15 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.45 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Ракурс».
20.00 «Жаҳон».
20.20 «Авторейд».
20.30 «Гўзаллик ва мангулик ҳақида».
20.50 «Ишингиз бароридан келсин».
21.15 «Спорт-тайм».
21.50 Украина маданияти кунларига бағишланган «Дўстлик» концерти.
22.50 — 22.55 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА, 25

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси дуторчилар ансамблининг концерти.
9.05 Биржа ва банк хабарлари.
9.20 «Олам ва одам».
9.40 «Ёзувчилар — болаларга». Эргаш Раимов.
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал.
10.30 Инглиз тили.
11.00 «Ёшлар спортининг бир куни».
11.20 Ю. Розиқов. «Тартиб». Кўп қисмли видеофильм. 1-қисм.
12.00 Болалар учун. «Сеҳрли оҳанглар».
12.20 «Мулоқот». Адабий кўрсатув.
12.40 — 14.00 «Артист»нинг хайрлашув гастроли». Бадиий фильм.
***
15.00 — 16.50 Футбол. Ўзбекистон кубоги. Финал. «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Бировнинг молига кўз олайтирсанг, ўзингникидан айриласан». Мультфильм.
18.20 «Сиҳат-саломатлик». Тележурнал.
18.40 «Эл тинчлиги йўлида».
19.00 «Санъат—дўстликка чорлайди». «Суғдиёна» — Қоҳирада.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.10, 23.05 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Автоолам».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «XXI аср бўсағасида».
21.30 Ю. Розиқов. «Тартиб». Кўп қисмли видеофильм премьераси. 2-қисм.
22.15 «Бозор рақобати — сифат кафолати».
22.35 «Санъаткор саодати». Наима Пўлатова.
23.10 «Ахборот».
23.35 «Нотаниш дил суҳбати».
23.55 — 24.00 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульт-тўплам.
18.35 «Палитра».
18.50 «Дойче Велле» тақдим этади...»
19.10 «Олтин кент».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Табиат дунёси».
20.30 «Ахборот».
21.00 «ХИФ».
21.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.30 «Кинонигоҳ».
23.10 Кундалик.
23.20 — 23.35 «Бизнинг авлод».

III

18.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 23.00
*
23.00 Эълонлар.
*
Россия давлат телевидениеси. 23.05 — 23.45
*
23.45 — 00.05 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультькарусель».
19.05, 21.55 Эълонлар.
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «Сен ҳақингда ва сен учун».
20.10 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
20.25 «Уйингоҳ».
20.50 «Телефакт». (Маданият янгиликлари).
21.00 «Дурдаршан».
21.30 «Моҳир».
22.00 «Америкага бир назар».
22.25 «Гран-при» — Ўзбекистонда». Спорт кўрсатуви.
22.45 — 22.55 «Хайрли тун!»

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

24 ноябрдан 30 ноябргача кўриб, дам олинг

ЧОРШАНБА, 26

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Санъаткор саодати». Наима Пўлатова.
8.55 «Ҳамкорлик ришталари».
9.20 «Донишнома».
9.40 «Алпомиш авлодлари».
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Мактублар — кабутарлар».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Математика.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
*
11.30 Ю. Розиқов. «Тартиб». Кўп қисмли видеофильм. 2-қисм.
12.10 «Зумраша». Болалар учун ҳажвий киножурнал.
12.20 «Илм ўзликни билмакдир». Публицистик кўрсатув.
12.40 — 14.00 «Қимматга тушган ҳузур-ҳаловат». Бадиий фильм.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Табиат алифбоси».
18.25 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур».
18.30 «Абадият қўшиғи». Публицистик кўрсатув.
18.45 Фольклор-этнографик ансамблларнинг «Зилол—97» телефестивали.
19.05 «Жамоат ташкилотлари: маслак ва мақсад».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00, 23.35 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Ўзбекистон қаҳрамонлари». Иброҳим Файзуллаев.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 Ю. Розиқов «Тартиб». Кўп қисмли видеофильм премьераси. 3-қисм.
22.05 «Ватанни севмоқ иймондандур...»
22.30 «Эй, муҳаббат». Пўлат Мўмин.
23.10 «Дунё адабиёти».
23.40 «Ахборот».
00.05 — 00.10 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Мусиқий шарҳ».
18.50 «Ҳуқуқ ва мажбурият».
18.55 «Услуб».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Табиат дунёси».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.10 Кундалик.
23.20 — 00.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

18.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 7.30—9.00
* * *
18.20—21.35
*
21.35 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.
*
Россия давлат телевидениеси. 22.00 — 22.50
*
22.50 Эълонлар.
22.55 «Биз қандай дам оляпмиз?».
23.20 — 23.40 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.10 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Нафосат гулшани».
20.00 «Спортлото».
20.10 «Мезон».
20.30 «Тақдир сўқмоқлари». Бадиий фильм. 1-серия.
21.20 «Мутахассис». Кадрлар тайёрлаш миллий дастури.
21.40 «Автосалтанат».
21.50 «Ҳаёт карвони».
22.15 «Ирендэк».
22.45 — 22.55 «Хайрли тун!»

ПАЙШАНБА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Эй, муҳаббат». Пўлат Мўмин.
9.15 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.35 «Соғлом авлод—соғлом миллат».
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Талаб ва таклиф». Публицистик кўрсатув.
10.30 Алифбо сабоқлари.
11.00 «Ватанни севмоқ иймондандур...»
11.25 Ю. Розиқов. «Тартиб». Кўп қисмли видеофильм. 3-қисм.
12.05 «Қизиқарли учрашувлар».
12.25 «Юртим жамоли».
12.45 «Авлод». Кадрлар тайёрлаш миллий дастури.
13.05—14.00 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Умид учқунлари». Тележурнал.
18.35 «Ҳидоят сари».
18.55 «Ажаб саодат эрур...». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 22.05, 23.10 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Буюк келажак сари».
21.25 Ю. Розиқов. «Тартиб». Кўп қисмли видеофильм премьераси. 4-қисм.
22.10 «Ҳамоҳанг қалблар». Мусиқий дастур.
22.50 «Жавҳар». Публицистик кўрсатув.
23.15 «Эъзоздаги қўшиқлар».
23.45 «Ахборот».
00.10 — 00.15 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Болалар дунёси».
9.15 «Турфа олам».
9.50 «Нафосат».
10.00 «Бу мунис лаҳзалар».
10.25 «Даллас». Телесериал.
11.15 — 11.30 «Жараён».
* * *
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Эркатой».
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Бир жуфт қўшиқ».
19.00 «Билиб қўйган яхши».
19.10 «Толенома».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Дубляж».
20.10 «Сир».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иймон».
21.25 Ҳудуд».
21.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Кино жавонидан».
23.40 «Тун».
00.05 — 00.15 «Даракчи».

III

18.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 7.30 — 9.00
* * *
18.20—21.35
*
21.35 Эълонлар.
21.40 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
*
Россия давлат телевидениеси. 22.00—22.45
*
22.45 «Замонавий дизайн».
23.05 — 23.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.15 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.50 «02» тўлқинида.
20.05 «Тасвир-97». Танлов якунлари. 2-қисм.
20.25 «Тақдир сўқмоқлари». Бадиий фильм. 2-серия.
21.20 «Интерспорт».
21.40 «Мурувват».
22.05 «Дурдаршан».
22.35 — 22.45 «Хайрли тун!»

ЖУМА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Ҳамоҳанг қалблар». Мусиқий дастур.
9.05 «Юзма-юз».
9.25 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Уйинчоқ».
9.40 «Ғунча» — меҳмонимиз.
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Кўнгил ойнаси».
10.20 «Бир шер ва тўққиз сиртлон». Мультфильм.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 География.
11.00 Немис тили.
*
11.30 Ю. Розиқов. «Тартиб». Кўп қисмли видеофильм. 4-қисм.
12.10 «Рақс, рақс, рақс».
12.25 «Ҳидоят сари».
12.45 «Бардош». Бадиий фильм.
14.05 — 14.20 «Инсон — ҳаёт гултожи».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Серғайрат кампир». Мультфильм.
18.20 «Оламни асранг».
18.35 «Шеър ва шуур».
18.45 «Истеъдод». Тоҳир Шокиров.
19.05 «Етти иқлим садоси». Халқаро шарҳ.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.10, 23.20 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Биламиз-у, аммо...».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 Ю. Розиқов. «Тартиб». Кўп қисмли видеофильм премьераси. 5-қисм.
22.15 «Маърифатнома».
22.45 Юнус Ражабий таваллудининг 100 йиллиги олдидан. Мусиқамиз хазинасидан «Сегоҳ» мақоми.
«Мунаввар дунё». Маърифий дам олиш дастури.
23.30 «Олам».
23.50 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 15-қисм (Миср Араб Республикаси).
00.35 «Ахборот».
01.00 — 01.05 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Эркатой».
9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
9.35 «Бир жуфт қўшиқ».
9.45 «Билиб қўйган яхши».
9.55 «Толенома».
10.10 «Дубляж».
10.25 «Сир».
10.40 «Иймон».
11.05 «Ҳудуд».
11.35 — 12.00 «Тун».
* * *
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
18.20 «Бугуннинг боласи».
18.40 «Мусиқа ва рақс».
19.05 «Тарозу».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Сизлардан ишорат».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ривоят».
21.10 «Мулоҳаза учун мавзу».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.45 «Кинонигоҳ».
23.20 «ТВ-2. Диско».
23.40 «Бокс, бокс, бокс».
24.00 — 00.45 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

18.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 23.25
*
23.25 Эълонлар.
*
Россия давлат телевидениеси. 23.30 — 00.20
*
00.20 — 00.40 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.40 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Умид чечаклари».
19.50 «Рангинкамон».
20.15 «Қалбим тароналари».
20.40 «Халқ саломатлиги йўлида».
21.05 «Бу бўстон аро...».
21.45 «Жума куни, ишдан сўнг».
22.15 «Мардона йигитлар».
22.25 — 22.35 «Хайрли тун!»

ШАНБА, 29

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
8.50 «Маърифатнома».
9.20 «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 15-қисм.
10.05 «Шоҳрух клуби».
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
10.25 «Мунис қалблар».
10.45 «Сени Ватан кутади».
11.05 «Оила».
11.25 Ю. Розиқов. «Тартиб». Кўп қисмли видеофильм. 5-қисм.
12.05 «Уйла! Изла! Топ!» Теле беллашув.
12.50 «Меҳр макони».
13.10 «Қувноқ стартлар».
13.40 — 14.40 «Маънавият» видеоканали.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Гулғунчалар».
18.20 «Мультолам».
18.40 «Хайрат». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.00 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 21.45, 22.40 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Жаҳон спорти».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 1-қисм.
21.50 «Ҳамма кўриши шарт... эмас». Мусиқий дам олиш дастури.
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
22.45 «Мусиқали саёҳат».
23.05 «Ҳазил».
23.15 Микель Плачидо «Шовшув» фильмида. 3-серия.
00.45 «Мунажжим башорати».
00.50 «Тунги пойтахт тароналари».

II

9.00 «Бугуннинг боласи».
9.20 «Мусиқа ва рақс».
9.45 «Тарозу».
10.05 «Сизлардан ишорат».
10.35 «Ривоят».
10.45 «Мулоҳаза учун мавзу».
11.05 — 11.25 «ТВ-2. Диско».
* * *
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 Боланинг тили.
18.30 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.50 «Дилбарим».
19.00 «Қонун ҳимоясида».
19.15 Киноконцерт.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Бизнес-академия».
20.10 «Омонлик тилаймиз».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Кинотақдим».
21.15 «Меҳрибонларим».
21.30 «Даллас». Телесериал.
22.20 Интерфутбол.
22.40 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.55 Видео — «О».
00.25 — 00.35 «Даракчи».

III

18.45 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 18.50 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Мария Медичи қутиси». Бадиий фильм.
22.55 — 23.20 «Тошкент тароналари».Фильм-концерт.

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Эълонлар.
9.25 «Кросс-Роуз кафеси»га хуш келибсиз» («Америкага назар» кўрсатувига илова).
9.55 «Биргаликда куйлайлик».
10.40 «Учувчи шифокорлар». Телесериал.
11.25 — 11.45 «Корейс тилини ўрганамиз».
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.35 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.50 «Шанба оқшомида».
20.00 «Далил ва шарҳ».
20.15 «Рақслар қанотида».
20.45 «Ассалом, Франция!».
21.10 Болалар сўзлаганда.
21.15 «Самодаги олмослар». Телесериал.
22.05 Ўзбекистонда Германия маданияти кунларига бағишланган мусиқий кеча.
22.40 «Хит-коллекция».
23.00 — 23.10 «Хайрли тун!»

ЯКШАНБА, 30

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Яшил чироқ». Телемусобақа.
11.40 «Ҳамма кўриши шарт... эмас». Мусиқий дам олиш дастури.
12.30 «Нуроний». Тележурнал.
12.50 «Шу Ватанга бордир менинг керагим...»
13.20 «Ташриф». Дам олиш дастури.
14.00 «Зиёрат».
14.10 — 15.00 «Болалигим — пошшолигим».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Омад юлдузи».
18.30 «Уйғоқ кунлар». Кинокўрсатув.
18.50 «Ўзспортлото».
19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Янграсин шўх яллалар».
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 2-қисм.
21.50 «Спорт, спорт, спорт».
«Аср мўъжизаси» кинодастури:
22.10 Кино янгиликлари.
22.30 Жаҳон кино юлдузлари.
22.50 «Ҳасад». Бадиий фильм.
00.35 — 00.40 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Боланинг тили».
9.15 «Ёрилтош». Мульттўплам.
9.35 «Дилбарим».
9.50 «Қонун ҳимоясида».
10.00 Киноконцерт.
10.10 «Бизнес-академия».
10.25 «Омонлик тилаймиз».
10.40 «Кинотақдим».
10.55 «Меҳрибонларим».
11.10 — 12.00 «Даллас». Телесериал.
* * *
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Мультипанорама».
18.35 «Синфдош».
18.55 «Бари ҳазил».
19.10 Келгуси ҳафтада.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Мусиқа салтанати».
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Кенгга — кенг дунё».
21.20 «Даллас». Телесериал.
22.10 «Миллионлар уйини».
22.30 «Тақвим, Эълонлар, Оҳанглар».
22.45 Видео — «О».
00.35 — 00.45 «Даракчи».

III

18.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 18.20—00.15
*
00.15 — 00.40 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Хайрли тонг!».
9.30 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.10 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
11.20 Эълонлар.
11.25 Киносалон. «Тутинган ота». Бадиий фильм. 1-қисм.
14.15 «Жонли сайёра».
14.35 — 14.55 «Сенинг вақтинг».
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.10 Эълонлар.
19.05 «Менинг кучам».
19.20 «Телеташриф».
19.40 «Биз ва бизнинг фарзандларимиз».
20.10 «Иштирок этувчилар».
20.40 «Мусиқий олимп».
21.00 «Жаҳон кинематографияси янгиликлари».
21.30 Киносалон. «Тутинган ота». Бадиий фильм. 2-қисм.
00.30 — 00.40 «Хайрли тун!»

Тошкент оқшоми — Toshkent oqshomi

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 133-29-70; эълонлар 133-28-85, 133-08-74, 136-57-65. факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 209

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0736. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ 5.585 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.